

Centre d'Estudis Sports_Lab

El pes econòmic de l'esport a Catalunya el 2013*

Desembre 2015

Júlia Bosch

Jaume García

* Els autors volen agrair a totes les institucions que han aportat informació per a l'elaboració d'aquest estudi: Consell Català de l'Esport, Idescat, Instituto de Estudios Fiscales (IEF), INE i universitats. En particular també es vol agrair a Joaquim Perisé i Blanca Nualart del Consell Català de l'Esport, a Nuria Badenes de l'IEF i a Gemma García de la UPF la seva col·laboració en l'obtenció d'informació, i a Albert Rodríguez el seu ajut en la recerca d'informació i el processament de les dades. Evidentment, els errors són responsabilitat única dels autors.

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ.....	2
2. METODOLOGIA.....	3
3. PRINCIPALS RESULTATS	5
4. SECTOR PRIVAT AMB ÀNIM DE LUCRE	7
4.1. SOCIETATS.....	7
4.2. PERSONES FÍSiques.....	12
4.3. MITJANS DE COMUNICACIÓ	15
5. INSTITUCIONS PRIVADES SENSE FINALITAT DE LUCRE	20
5.1. METODOLOGIA	20
5.2. FEDERACIONS ESPORTIVES I CONSELLS ESPORTIUS	20
5.3. CLUBS ESPORTIUS	24
6. SECTOR PÚBLIC.....	26
6.1. METODOLOGIA	26
6.2. GENERALITAT DE CATALUNYA	26
6.2.1. Consell Català de l'Esport.....	27
6.2.2. Centre d'Alt Rendiment Esportiu	28
6.2.3. Ports de la Generalitat	29
6.2.4. Equacat, SA	30
6.2.5. Circuit de Catalunya	31
6.2.6. Estacions d'esquí.....	32
6.3. DIPUTACIONS PROVINCIALS	34
6.4. AJUNTAMENTS.....	35
7. EDUCACIÓ ESPORTIVA.....	37
7.1. ENSENYAMENT NO UNIVERSITARI.....	37
7.2. INSTITUT NACIONAL D'EDUCACIÓ FÍSICA DE CATALUNYA	40
7.3. UNIVERSITATS	41
7.3.1. Ensenyaments d'esport i recerca	41
7.3.2. Serveis d'esport.....	45
8. OCUPACIÓ DEL SECTOR DE L'ESPORT EL 2013	47
8.1. SECTOR PRIVAT AMB ÀNIM DE LUCRE.....	48
8.2. INSTITUCIONS PRIVADES SENSE FINALITAT DE LUCRE.....	50
8.3. SECTOR PÚBLIC	51
8.4. EDUCACIÓ ESPORTIVA	52
9. EVOLUCIÓ DEL SECTOR DE L'ESPORT ENTRE 2006 I 2013	53
BIBLIOGRAFIA.....	55

1. INTRODUCCIÓ

L'esport té una important vessant social, tant per la seva elevada repercussió mediàtica dels grans esdeveniments esportius com pels hàbits de la pràctica i la participació de la ciutadania en les activitats esportives, que facilita les relacions, canalitza la necessitat de confrontació, desperta la creativitat i pot contribuir a millorar el clima social i a afavorir la integració social. És important reconèixer aquesta rellevància social de l'esport, ja que té, a seu torn, una traducció econòmica en tant que les activitats del sector de l'esport generen producció de béns i serveis, distribueixen rendes i creen ocupació.

Els procediments de recollida i compilació d'informació sobre els sectors que componen els sistemes econòmics són cada dia més complets, i responen millor a les necessitats de descriure acuradament l'engranatge de les peces dins del conjunt. No obstant això, les categories estàndards que els sistemes de comptabilitat econòmica contemplen no sempre coincideixen amb sectors que tenen una rellevància econòmica i social d'especial interès. Aquest és el cas de l'esport, que no és un sector econòmic en el sentit terminològic de la comptabilitat nacional, sinó que és un sector transversal (o multisector) que engloba activitats diferenciades.

Així, el projecte que es va realitzar el 2009 per encàrrec de la Secretaria General de l'Esport (SGE, 2010), va abordar l'estimació del pes econòmic del sector esportiu dels anys 2006-2007, on es va fer un esforç inicial de definició de diferents aspectes, de concreció de les fonts a utilitzar i de disseny de la metodologia a seguir, per tal que la consistència de futurs mesuraments estigui garantida i permeti, així, la comparació temporal. En aquest sentit, l'estudi que aquí es presenta és una actualització d'aquell treball amb dades del 2013 i utilitzant la mateixa metodologia, de la qual se'n fa una breu pinzellada en l'apartat 2. L'apartat 3 presenta els principals resultats, mentre que els següents detallen les dades per als diferents productors esportius. En l'últim apartat es realitza una comparació entre les dades del 2006 i del 2013.

2. METODOLOGIA¹

Qualsevol mesura de la repercussió de l'esport en l'economia catalana ha de partir de definir, prèviament, què s'entén per pes econòmic, el qual es pot definir com el valor econòmic del volum d'activitats que, de manera directa i indirecte, estan lligades a les activitats esportives i a la pràctica de l'esport. En la provisió de béns i serveis esportius, els productors adquireixen altres béns i serveis necessaris per a la producció del sector (consums intermedis), i lloguen els factors primaris (treball i capital) que contribueixen a la preparació i transmissió dels béns i serveis pròpiament esportius (valor afegit). La comptabilització dels consums intermedis implica mesurar els costos materials que la provisió de béns i serveis comporta; així es capta de del cantó de l'oferta l'efecte d'arrossegament que exerceixen els productors esportius sobre ells mateixos i sobre la resta de sectors econòmics.

Amb un ordre incremental, en la contribució del sector de l'esport al conjunt de l'economia es poden distingir tres mesures: l'aportació neta, mesurada pel valor afegit brut (VAB), la producció efectiva, que resulta de sumar el VAB i els consums intermedis i que indica els lligams dels productors esportius amb ells mateixos i amb la resta de sectors com a proveïdors, i la despesa total, que afegeix a la producció total les inversions fetes.

La mesura del pes econòmic de l'esport es fa a partir de les pautes del que es coneix com a comptes satèl·lit, enfocament metodològic basat en l'estimació dels principals agregats econòmics del sector de l'esport: producció, consums intermedis, valor afegit brut, remuneració dels assalariats i excedent brut d'explotació. Per tant, la valoració econòmica del sector de l'esport es fa des de la perspectiva de l'oferta (producció), i el primer pas consisteix a identificar els productors de béns i serveis associats a l'esport, tant des de la vessant privada com des de la vessant pública.

¹ Per a més detall sobre la metodologia i els resultats per als anys 2006 i 2007, vegeu Secretaria General de l'Esport (SGE) (2010a).

Els productes poden ser béns i serveis propis o característics de l'esport o béns i serveis derivats o connexos. Els productes propis són els que estan vinculats directament a l'activitat esportiva d'un productor (fabricació de material per a la pràctica esportiva, proveïment de serveis esportius, etc.). Els productes connexos es manifesten com a conseqüència de l'existència d'una activitat esportiva, però no són intrínsecs a aquesta, sinó oferts per sectors econòmics no catalogats específicament com a esportius però que són complementaris a l'existència i a la pràctica de l'esport (serveis de transport, allotjament i restauració, assegurances, etc.).

Un cop identificats els productors, s'han d'analitzar per a cadascun d'ells els comptes de resultats (estat d'ingressos i despeses), que ofereixen la informació econòmica necessària per estimar els agregats econòmics del sector. Per a la valoració d'aquests agregats es poden utilitzar les definicions i conceptes de la comptabilitat nacional, que ofereix una representació quantificada de la realitat econòmica referida a àmbits territorials i temporals determinats.

En la classificació dels productors esportius la primera distinció que s'ha plantejat és la que correspon a sector privat i sector públic. El sector privat s'ha subdividit, al seu torn, en els productors amb ànim de lucre (societats, persones físiques, mitjans de comunicació²) i les institucions privades sense ànim de lucre (federacions esportives, consells esportius i clubs esportius). Finalment, en l'educació esportiva, que s'ha considerat apart, hi ha productors de caire tant públic com privat.

² Com es veurà més endavant, per similitud productiva s'han inclòs en els mitjans de comunicació tant els de caire públic com privat.

3. PRINCIPALS RESULTATS

El pes del VAB del sector esportiu sobre el VAB català va ser d'un 1,17% el 2013, mentre que en termes absoluts, el VAB del sector de l'esport a Catalunya va ser de més de 2.070 milions d'euros el mateix any³. Cal assenyalar que el 85,8% del VAB esportiu corresponia als productors del sector privat, mentre que la resta era producció pública. D'altra banda, la producció efectiva total del sector de l'esport català, la qual s'obté de sumar els consums intermedis al VAB, sumava gairebé 3.870 milions d'euros⁴.

VAB DEL SECTOR DE L'ESPORT PER TIPUS DE PRODUCTOR 2013

	Milers €	%
SECTOR PÚBLIC	294.493	14,2%
SECTOR PRIVAT	1.779.751	85,8%
TOTAL	2.074.244	100,0%

Font: elaboració pròpia.

La taula a la pàgina següent mostra els agregats del sector de l'esport a Catalunya l'any 2013 per productor, sense tenir en compte en aquest cas la distinció entre sector públic i privat. Cal notar que, com es veurà més endavant, en els mitjans de comunicació i en l'educació esportiva hi ha tant productors públics com privats. Com es pot comprovar, les institucions privades sense finalitat de lucre (IPSFL) són el principal productor esportiu, amb un pes del seu VAB sobre el total del 49,2%, seguides pel sector privat amb ànim de lucre amb el 35,5%, l'educació esportiva amb el 9,4% i el sector públic amb el 5,9%.

Entre els productors del sector privat són les societats les més rellevants, ja que suposen un 72,3% del total del VAB d'aquests productors. Pel que fa a les IPSFL, destaquen els clubs esportius, amb el 96,4% del VAB d'aquestes institucions i un 47,4%

³ El VAB que s'ha utilitzat a efectes comparatius és el corresponent a l'any 2013 de la Comptabilitat Regional d'Espanya que elabora l'INE. Segons aquesta font, el VAB català va ser de 177.443 milions d'euros (dades provisionals).

⁴ Aquesta producció efectiva total equivaldria al 2% del PIB de Catalunya l'any 2013, xifra que és una mesura del pes de l'esport en l'economia d'un territori que s'ha utilitzat habitualment en estudis anteriors, referits altres àmbits geogràfics i útil en termes comparatius, malgrat que la producció efectiva inclou components (els consums intermedis) que no formant part de la definició del PIB.

del total del VAB esportiu català. En el sector públic sobresurten els ajuntaments, amb un 72,4% del total del VAB esportiu públic, mentre que en l'educació esportiva, el productor més destacat és l'ensenyament no universitari amb un 90,6% del total.

AGREGATS ECONÒMICS DEL SECTOR DE L'ESPORT PER PRODUCTOR (2013)

Milers d'euros

	(a) Remuneracions assalariats	(b) Excedent brut explotació	(a)+(b) VAB	(c) Consums intermedis	(a)+(b)+(c) Valor de producció
SECTOR PRIVAT	523.878	213.451	737.329	724.844	1.462.173
Societats	360.760	172.354	533.114	506.196	1.039.310
Persones físiques	-	20.015	20.015	-	20.015
Mitjans de comunicació	163.118	21.082	184.200	218.648	402.848
IPSFL	862.487	158.474	1.020.961	808.723	1.829.684
Federacions esportives	25.688	4.064	29.752	45.606	75.358
Consells esportius	7.079	114	7.193	5.135	12.328
Clubs esportius	829.720	154.297	984.017	757.981	1.741.998
SECTOR PÚBLIC	77.727	43.668	121.395	253.700	375.095
GENERALITAT DE CATALUNYA	18.069	12.439	30.507	70.626	101.133
<i>Consell Català de l'Esport</i>	5.554	661	6.214	19.414	25.628
<i>Centre d'Alt Rendiments</i>	3.435	2.590	6.025	6.594	12.619
<i>Ports de la Generalitat</i>	1.485	1.612	3.097	3.498	6.595
<i>Equacat, SA</i>	952	170	1.123	516	1.639
<i>Circuit de Catalunya</i>	2.380	2.423	4.803	34.167	38.970
<i>Circuit de Motocròs</i>	0	41	41	51	92
<i>La Molina</i>	1.742	3.496	5.239	3.349	8.587
<i>Vall de Núria</i>	992	1.181	2.173	806	2.979
<i>Espot i Port Ainé</i>	1.527	265	1.793	2.231	4.024
DIPUTACIONS	1.920	1.005	2.925	8.663	11.588
AJUNTAMENTS	57.739	30.224	87.963	174.411	262.374
EDUCACIÓ ESPORTIVA	193.176	1.443	194.619	7.864	202.483
Ensenyament no universitari	176.309	-	176.309	-	176.309
INEFC	7.345	488	7.832	2.541	10.373
Universitats	8.689	1.729	10.418	4.807	15.225
<i>Ensenyaments d'esport</i>	4.774	515	5.289	1.744	7.033
<i>Serveis d'esport</i>	3.914	1.214	5.129	3.063	8.192
TOTAL	1.656.434	417.810	2.074.244	1.794.615	3.868.859

Font: elaboració pròpia.

4. SECTOR PRIVAT AMB ÀNIM DE LUCRE

4.1. SOCIETATS

En aquest apartat troben lloc totes aquelles entitats que tenen com a objectiu principal obtenir beneficis i prenen la forma de persones jurídiques o societats. Així, per exemple, hi pertanyen empreses que produeixen articles esportius, comerços minoristes d'articles esportius i les empreses de gestió d'equipaments per a la pràctica esportiva, entre d'altres. Amb diferència, el grup de productors privats identificats com a societats són els que acumulen la part més important del sector de l'esport.

La manera més eficient d'agrupar aquestes entitats és a partir de la classificació catalana d'activitats econòmiques (CCAIE-2009), que permet identificar i classificar les diferents empreses segons l'activitat econòmica que duen a terme. El primer pas, a fi de recollir la informació, és identificar quins codis de la CCAIE poden contenir societats relacionades amb la producció de béns i serveis propis (característics) o derivats (connexos) de sector de l'esport. Aquests codis es poden veure en la taula següent, així com el(s) producte(s) o servei(s) esportiu(s) que contenen.

SECTORS DE LA CCAE-2009 ASSOCIATS AL SECTOR DE L'ESPORT

CCAЕ-2009	PRODUCTORS CARACTERÍSTICS	PRODUCTES ESPORTIUS
1392	Fabricació d'articles confeccionats amb tèxtils, excepte la roba de vestir	Veles per a embarcacions esportives, paracaigudes i sacs de dormir
1419	Confecció d'altres tipus de peces de vestir i accessoris	Roba d'esport
1520	Fabricació de calçat	Calçat esportiu
2540	Fabricació d'armes i municions	Armes i municions per a la pràctica esportiva
2910	Fabricació de vehicles de motor	Motos i automòbils de carrera, karts, vehicles per a camps de golf, motos de neu
3012	Construcció d'embarcacions d'esbarjo i d'esport	Embarcacions esportives
3092	Fabricació de bicicletes i vehicles per a persones amb discapacitat	Bicicletes i els seus recanvis
3230	Fabricació d'articles d'esport	Articles d'esport
4642	Comerç a l'engròs de peces de vestir i calçat	Roba i calçat esportius
4649	Comerç a l'engròs d'altres articles d'ús domèstic	Articles d'esport i bicicletes
4719	Altres tipus de comerç al detall en establiments no especialitzats	Articles d'esport
4764	Comerç al detall d'articles d'esport en establiments especialitzats	Articles d'esport
4771	Comerç al detall de peces de vestir en establiments especialitzats	Roba d'esport
4772	Comerç al detall de calçat i articles de cuir en establiments especialitzats	Calçat esportiu
5520	Allotjaments turístics i altres allotjaments de curta durada	Refugis de muntanya
7721	Lloguer d'articles d'oci i esportius	Patins, esquís, bicicletes, etc.
8551	Educació relacionada amb l'esport i les activitats recreatives	Educació esportiva
9311	Gestió d'instal·lacions esportives	Gestió d'estadis i altres instal·lacions
9312	Activitats de clubs esportius	Clubs esportius
9313	Activitats dels gimnasos	Gimnasos
9319	Altres activitats relacionades amb l'esport	Promoció, organització i producció d'espectacles esportius, activitats de professionals de l'esport i altres
CCAЕ-2009	PRODUCTORS CONNEXES	PRODUCTES ESPORTIUS
1811-1812	Impressió de periòdics	Periòdics esportius i generalistes
5813-5814	Edició de periòdics i revistes	Periòdics esportius i generalistes i revistes esportives
5916-5918	Activitats de producció i distribució de programes de televisió	Programació esportiva
6010-6020	Activitats de radiodifusió i d'emissió de televisió	Programació esportiva
9200	Activitats relacionades amb els jocs d'atzar i les apostes	Travesses i altres

Font: elaboració pròpia.

Les principals fonts d'informació per a les societats són el *Sistema de Anàlisis de Balances Ibèriques (SABI)* i les enquestes del l'INE: *Encuesta Industrial de Empresas*, *Encuesta Anual de Servicios* i *Encuesta Industrial de Productos*, l'explotació de les quals

per a Catalunya la fa l'Idescat, i que permeten accedir a informació empresarial fins a un nivell de desagregació de quatre dígit de la CCAE.

L'Idescat ha facilitat les dades d'aquestes tres enquestes per al 2013 dels codis CCAE abans esmentats. Cal esmentar que, per motius de fiabilitat estadística i per preservar el secret estadístic, la informació d'alguns codis CCAE s'ha agregat, com ara les branques de fabricació 2540, 3012 i 3092; les branques de comerç i lloguer 4649, 4764 i 7721; i les branques de serveis 9311, 9312, 9313 i 9319, de les quals es dona informació a tres dígit (931). És important notar que l'enquesta de serveis investiga totes les empreses, independentment de la seva naturalesa jurídica. Així, s'inclouen també les institucions sense finalitat de lucre que, en el cas de l'esport, són les federacions esportives, els consells esportius i els clubs esportius. Com per la seva rellevància dins del món de l'esport aquestes institucions s'han tractat separatament, de la informació del codi 931, activitats esportives, s'ha extret la part de lucre, corresponent a les activitats dels gimnasos i altres activitats relacionades amb l'esport, a partir del pes que aquestes activitats tenien l'any 2006.

No hi ha informació del codi 8551 (educació esportiva) també per raons de secret estadístic i fiabilitat de la mostra, per la qual cosa s'ha analitzat apart. Així mateix, els codis dels productors connexes s'han agrupat en quatre grans grups, tres d'ells relacionats amb els mitjans de comunicació (1811+1812, 5813+5814+5916+5918, i 6010+6020) que es tracten a l'apartat següent, i el 92.

Per als codis que comprenen exclusivament productes i serveis esportius, sis del total a quatre dígit⁵, les seves dades econòmiques es poden obtenir directament de les enquestes esmentades. En la resta de codis els productes esportius estan barrejats amb altres productes no esportius, i per poder extreure la informació estrictament esportiva es poden plantejar diferents solucions. En el cas dels codis relacionats amb la indústria, es poden utilitzar les dades de l'enquesta de productes, que presenten una desagregació superior, la qual cosa permet calcular el pes dels productes esportius sobre el total de l'agrupació corresponent i, posteriorment, utilitzar aquesta xifra per

⁵ Quatre d'ells conformen el sector 931.

ponderar les dades de l'enquesta industrial a quatre dígits de la CCAE, suposant que les empreses integrades en la classe corresponent produeixen exclusivament els productes assignats a les mateixes. Aquesta metodologia s'aplica a les següents activitats: fabricació d'altres articles confeccionats amb tèxtils excepte la roba de vestir (1392), confecció d'altres tipus de roba de vestir i accessoris (1419), fabricació de calçat (1520), i fabricació de vehicles de motor (2910), i a l'agrupació dels codis 2540 (fabricació d'armes i municions), 3012 (construcció d'embarcacions d'esbarjo i d'esport) i 3092 (fabricació de bicicletes i vehicles per a persones amb discapacitat). Per discriminar la part esportiva de la fabricació d'armes i de bicicletes, primer s'ha calculat el pes de cadascuna d'aquestes branques dins de l'agrupació (a partir de les dades a tres dígits), i després s'ha ponderat la part corresponent a armes i bicicletes amb la informació de l'enquesta de productes.

Pel que fa a les activitats de comerç, s'ha d'assenyalar que l'estimació del seu VAB és el que presenta més dificultat, ja que no hi ha informació amb la suficient desagregació. L'any 2006, les dades econòmiques dels sectors de comerç es van aproximar a partir de l'enquesta de productes i de les estadístiques de comerç exterior (importacions menys exportacions), les quals utilitzen la mateixa desagregació. En la comercialització, a l'engròs i al detall, figuren una sèrie de productes relacionats amb l'esport: roba esportiva, calçat esportiu, articles d'esport, i bicicletes i els seus recanvis. Per a cada producte es calcula la seva oferta a preus bàsics sumant producció i importació menys exportació i, aplicant els marges comercials, s'obté la producció de la branca d'activitat que comercialitza aquests productes⁶.

Tanmateix, per a l'any 2013 la informació provinent de l'enquesta de productes està molt afectada pel secret estadístic, especialment pel que fa als productes esportius per als quals hi ha poques dades. Aquest fet suposava una disminució important del comerç d'aquest tipus de productes al no disposar de tota la informació, la qual cosa és un resultat contradictori, sobretot si es té en compte que el comerç en general ha crescut de manera rellevant entre el 2006 i el 2013. Per aquest motiu s'ha decidit

⁶ El marge comercial és la remuneració de la compravenda sense transformació, és a dir, la producció dels sectors de comerç.

estimar les dades del sector de comerç a partir del creixement nominal entre el 2006 i el 2013 del VAB català dels sectors a dos dígit de la CCAE 46 (comerç a l'engròs) i 47 (comerç al detall).

Per la impossibilitat de trobar dades per poder discriminar els refugis de muntanya de la resta d'allotjaments turístics i altres allotjaments de curta durada (albergs juvenils, campaments, cases de vacances, de camp i de turisme rural, apartaments turístics, bungalows i cabanes), s'ha optat per actualitzar les dades corresponents al 2007 a partir del creixement nominal del VAB català del sector a dos dígit de la CCAE (55-56 serveis d'allotjament i begudes) en el període 2006-2013. També s'ha utilitzat aquest procediment, amb el VAB del sector d'activitats administratives i serveis auxiliars (CCAIE 77-82), per estimar les dades de la branca de lloguer d'articles d'oci i esportius (codi 7721), atesa la dificultat d'extreure les dades corresponents a aquest codi de l'agrupació de classes.

Finalment, per avaluar la part del sector connex d'activitats relacionades amb els jocs d'atzar i les apostes (CCAIE 92) que correspon a esport s'ha calculat, primer, el pes que les loteries i apostes gestionades per l'empresa Sociedad Estatal Loterías y Apuestas del Estado (SELAE) tenen sobre el conjunt de la despesa en jocs d'atzar i apostes, que va ser del 37,6% del total l'any 2013⁷. Posteriorment, s'han utilitzat les dades de la pròpia SELAE sobre les vendes per tipus de loteria a Catalunya el mateix any, d'on s'ha extret el percentatge corresponent a les apostes esportives sobre el total.

El VAB esportiu de les societats va ser de 533 milions d'euros l'any 2013, amb una preponderància dels sectors de serveis, que suposaven un 53,7% del total, per un 30,8% el comerç i un 15,5% la indústria. Dins de la indústria cal destacar la confecció de roba d'esport i la fabricació tant d'articles d'esport com d'armes, bicicletes i embarcacions, aquestes tres últimes agrupades en un únic subsector. Pel que fa al comerç, el corresponent a roba i calçat esportius (a l'engròs i al detall) representa el 50,6% del total d'aquest sector, mentre que la resta correspon als comerç d'articles

⁷ Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques (2014). Cal assenyalar que no s'ha tingut en compte les apostes realitzades per internet per la dificultat de territorialitzar aquestes despeses.

d'esport. Finalment, dins els serveis el principal sector són, amb diferència, les activitats dels gimnasos i altres activitats relacionades amb l'esport, amb un 91,5% del total.

AGREGATS ECONÒMICS DE LES SOCIETATS PER SECTOR (2013)

Milers d'euros

	(a) Remuneracions dels assalariats	(b) Excedent brut d'exploració	(a)+(b) VAB	(c) Consums intermedis	(a)+(b)+(c) Valor de producció
Fabricació de veles per embarcacions esportives	593	227	821	1.809	2.629
Confecció de roba d'esport	23.072	11.416	34.488	95.055	129.543
Fabricació de calçat esportiu	180	203	383	1.014	1.396
Fabricació de vehicles per a ús esportiu	4.004	2.126	6.130	36.299	42.429
Fabricació d'articles d'esport	12.909	6.145	19.054	27.899	46.953
Fabricació d'armes, de bicicletes i construcció d'embarcacions per a ús esportiu	12.650	8.921	21.571	34.531	56.102
INDÚSTRIA	53.408	29.038	82.447	196.607	279.053
Comerç a l'engròs de roba i calçat esportius	21.584	8.008	29.592	31.353	60.944
Comerç a l'engròs d'articles d'esport	10.680	6.241	16.921	19.318	36.238
Comerç al detall de roba i calçat esportius	26.160	24.842	51.002	30.144	81.146
Comerç al detall d'articles d'esport	41.954	24.905	66.858	35.431	102.289
COMERÇ	100.378	63.995	164.373	116.245	280.618
Refugis de muntanya	12.391	2.347	14.737	14.036	28.774
Lloguer d'articles d'oci i esportius	1.747	1.339	3.087	4.825	7.912
Activitats dels gimnasos i altres	189.998	72.014	262.012	169.431	431.443
Apostes esportives	2.838	3.621	6.458	5.052	11.510
SERVEIS	206.974	79.321	286.295	193.344	479.639
TOTAL	360.760	172.354	533.114	506.196	1.039.310

Font: elaboració pròpia.

4.2. PERSONES FÍSQUES

Les persones físiques en el sector esportiu són, normalment, treballadors autònoms que treballen com a monitors d'esports, jugadors i entrenadors professionals en qualsevol esport o àrbitres d'espectacles esportius, però també n'hi ha que treballen en el comerç, en instal·lacions esportives com a administradors o gestors, o en la gestió d'apostes esportives.

La font d'informació més adequada per valorar l'aportació de les persones físiques al sector esportiu és la corresponent a les declaracions de l'impost sobre la renda de les

persones físiques (IRPF), de les donades d'alta en els epígrafs de l'impost d'activitats econòmiques (IAE) relacionats amb l'esport.

ACTIVITATS DEL IAE RELACIONADES AMB L'ESPORT

Codi IAE	Activitats empresarials
494.2	Fabricació d'articles d'esport
619.1	Comerç a l'engròs de joguines i articles esportius
659.6	Comerç al detall de joguines i articles d'esport; roba, calçat i complement esportius; armes, municions i altres articles de pirotècnia
967.1	Instal·lacions esportives
967.2	Escoles i serveis de perfeccionament de l'esport
967.3	Lloguer d'articles d'esport a instal·lacions esportives
968.1	Instal·lacions per a la celebració d'espectacles esportius
968.2	Organització d'espectacles esportius en instal·lacions que no pertanyin als organitzadors
968.3	Organització d'espectacles esportius per federacions espanyoles i d'àmbit autonòmic i clubs no professionals
969.5	Jocs de billar, tennis taula, bitlles i altres
982.5	Organització celebració d'apostes esportives, loteries i altres jocs
Codi IAE	Activitats professionals
826	Personal docent d'ensenyaments diversos, com educació física i esport i altres
87	Professionals relacionats amb loteries, apostes i altres jocs d'atzar
886	Cronometradors
Codi IAE	Activitats artístiques
041	Jugadors i entrenadors de futbol
042	Jugadors, entrenadors i preparadors de tennis i de golf
043	Pilots, entrenadors i preparadors de motociclisme i automobilisme
044	Boxejadors, entrenadors i preparadors de boxa
045	Jugadors, entrenadors i preparadors de bàsquet
046	Corredors, entrenadors i preparadors de ciclisme
047	Jugadors, entrenadors i preparadors d'handbol, voleibol, pilota i altres esportistes d'hípica, lluita i similars
048	Àrbitres d'espectacles esportius
049	Altres activitats relacionades amb l'esport

Font: elaboració pròpia.

S'han sol·licitat les dades corresponents al 2013 a l'*Instituto de Estudios Fiscales* (IEF), concretament la informació requerida ha estat el rendiment net de les activitats econòmiques (empresarials, professionals o artístiques) portades a terme per aquests productors esportius amb domicili fiscal a Catalunya, ja que aquesta variable es pot considerar com una estimació aproximada als seus beneficis (excedent brut d'explotació)⁸.

⁸ Cal tenir en compte que algunes persones físiques poden tenir personal assalariat. A Espanya, segons dades del *Directorio Central de Empresas* (DIRCE), de les 4.639 persones físiques en el codi 931 d'activitats esportives de la CCAE-09 l'any 2013, un 60% no tenen assalariats. Com que no es disposa d'aquesta informació per a Catalunya, no es pot estimar la part corresponent a les remuneracions dels assalariats d'aquests productors. Tampoc hi ha informació per calcular els seus consums intermedis.

En el moment del primer tancament provisional de l'estudi (desembre del 2015), només estan disponibles les dades del 2012, per la qual cosa s'han actualitzat al 2013 utilitzant el deflactor del VAB a Catalunya del sector d'activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment, on estan incloses les activitats esportives.

Pel que fa a les activitats professionals, l'epígraf de l'IAE 826 (l'únic per al qual hi ha informació) es refereix a personal docent d'ensenyaments diversos i inclou, a més dels d'educació física i esports, professors d'idiomes i d'altres, essent aquests últims una part molt minoritària. Per això, per tal d'estimar la part corresponent a esport s'han sumat els professors d'idiomes i d'esports dels ensenyaments de règim especial⁹ i s'ha calculat el pes dels segons sobre el total, percentatge que s'ha utilitzat per ponderar el rendiment net total de l'epígraf esmentat anteriorment.

VALOR AFEGIT BRUT. PERSONES FÍSQUES (2013)

	Milers €	% (*)
ACTIVITATS EMPRESARIALS	-3.801	-
ACTIVITATS PROFESSIONALS	13.110	55,0%
ACTIVITATS ARTÍSTIQUES	10.707	45,0%
TOTAL	20.015	-

(*) Els percentatges estan calculats sobre la suma dels valors positius.

Font: elaboració pròpia a partir d'informació de l'IEF.

El VAB esportiu de les persones físiques catalanes va ser l'any 2013 d'una mica més de 20 milions d'euros, amb aportacions positives importants de les activitats professionals i les artístiques, i negativa en el cas de les activitats empresarials, fet es pot interpretar com que aquests productors van tenir pèrdues en el resultat de l'exercici, atès que el seu rendiment net va ser negatiu. Si no es té en compte aquesta aportació negativa, les activitats professionals suposen el 55% del total i, per tant, les activitats artístiques sumen el 45% restant.

⁹ El nombre d'aquests professors s'ha tret del web del Departament d'Ensenyament.

D'altra banda, cal esmentar que el nombre de declaracions d'IRPF de persones físiques relacionades amb l'esport va ser el 2012 de 3.034, de les quals 1.091 van ser d'activitats empresarials, 1.831 d'activitats professionals i 112 d'activitats artístiques.

4.3. MITJANS DE COMUNICACIÓ

L'esport, com a espectacle, genera un conjunt de productes connexes que tenen a veure amb els mitjans de comunicació: premsa, ràdio, i televisió. Destaca especialment la premsa, on hi ha una oferta exclusivament esportiva amb diaris que figuren entre els més venuts, fins i tot per sobre de molts de temàtica generalista. Segons dades de l'Informe de la comunicació a Catalunya¹⁰, la difusió a Catalunya de la premsa diària d'informació esportiva va suposar un 29,5% del total de diaris l'any 2013, mentre que els esports tenen un pes relativament important en els diaris generalistes, ja que se situa de mitjana aproximadament en un 15,5% del total¹¹.

Les ràdios també donen una gran importància al gènere esportiu, que constitueix un dels eixos principals de l'oferta de les cadenes generalistes. Així, el pes mitjà de l'esport sobre el total de la programació suposa un 21% el 2013, segons dades del Consell de l'Audiovisual de Catalunya¹².

El percentatge de temps dedicat per les cadenes televisives generalistes al gènere esportiu es mou en un rang entre el 0,1% i el 8,3% del total de la programació el 2013, mentre que els canals temàtics Teledeporte, Esport3 i Marca TV, hi dediquen més del 55% de la seva programació, xifres que situen la mitjana en un 8,4% (Fundación SGAE, 2103). Aquest percentatge supera els corresponents a altres temàtiques com ara la religió, els *infoshows*, els concursos, i els programes musicals, entre d'altres, però es troba per sota d'altres gèneres com ara la ficció, miscel·lànies, informació i programes culturals.

¹⁰ Civil *et al.* (editors) (2015).

¹¹ Segons elaboració pròpia el juny del 2008 (vegeu SGE, 2010a, pàgina 70).

¹² Informe 2012-2013 de l'audiovisual a Catalunya (2014).

Cal esmentar que en el mercat audiovisual hi ha emissores de titularitat pública, que en el cas de les ràdio són, principalment, Catalunya Ràdio i les ràdios municipals que connecten amb COMRàdio. Pel que fa a les televisions, les principals cadenes públiques són Televisió de Catalunya (TVC), amb els canals TV3, 33, 3/24 i Esport3, i Televisió Espanyola (TVE), que compta amb el canal exclusivament esportiu Teledeporte.

El 2013 el pes de la temàtica esportiva a TV3 va ser d'un 4,4% i a Esport3 d'un 62,8%, si es tenen en compte tant les retransmissions d'esdeveniments esportius (partits de futbol, de bàsquet o la Fórmula 1), com els programes de temàtica esportiva.

La producció del centre de TVE Catalunya, ubicat a Sant Cugat del Vallès, està molt especialitzada en programes esportius, i també proporciona tota la programació del canal temàtic Teledeporte, el qual dedica gairebé el 100% de la seva programació a l'esport (un 95,5% el 2013). El mateix any, el pes de la temàtica esportiva a La 1 va ser d'un 2,3% i d'un 0,3% al canal 24h.

Cal assenyalar que dins d'aquesta oferta televisiva pública, també s'hi troben més de 50 televisions municipals d'abast local. D'aquestes cadenes locals només s'ha considerat Barcelona TV (BTV) perquè és la que té, amb diferència, les xifres d'audiència més elevades i no s'ha trobat informació suficient de la resta. Aquesta cadena té un pes de l'esport en la seva programació del 14,1% el 2013 i la seva informació s'ha extret de la memòria de la pròpia empresa.

En la valoració econòmica dels mitjans de comunicació s'ha de distingir entre els del sector públic, present en les activitats audiovisuals, i els del sector privat. La informació corresponent al sector privat s'ha tret de les dades, facilitades per l'Idescat, de les enquestes industrial i de serveis, mentre que les dades del sector públic s'ha elaborat a partir de la liquidació dels pressupostos de les entitats corresponents, que s'han extret dels resultats econòmics de l'empresa (Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals i Corporación RTVE), o del SABI (COMRàdio).

Pel que fa al sector privat, en la enquesta industrial hi figuren els sectors connexes impressió de periòdics (codi 1811) i altres activitats impressió i arts gràfiques (codi 1812), dels quals s'ha facilitat informació agregada. Per tal de extreure la part esportiva d'aquests sectors (impressió de diaris esportius i generalistes i revistes esportives), primer s'ha considerat quina part del total de l'agrupació correspon a diaris i revistes a partir de les dades l'enquesta de productes, i que és d'un 12,2% el 2013. Posteriorment, i a partir dels percentatges comentats anteriorment, s'han ponderat les xifres obtingudes amb el pes de la premsa esportiva sobre el total i a la resta, que serà premsa generalista, se li ha aplicat el pes de les pàgines esportives sobre el total.

D'altra banda, per discriminar entre l'edició de periòdics i revistes i les activitats de producció i distribució de programes de televisió, la informació de les quals està agregada, primer s'ha calculat el pes de cadascuna d'aquestes branques dins de l'agrupació (a partir de les dades a tres dígits), i després s'ha ponderat la part corresponent a partir del pes de l'esport. En el cas dels diaris i revistes, s'ha tingut en compte, també, el pes dels diaris esportius sobre el total i el pes de l'esport en els generalistes, mentre que en la producció i distribució de programes de televisió s'ha ponderat amb el pes de la temàtica esportiva, que és de mitjana un 14,7% el 2013. Finalment, el sector de programació i emissió de programes de ràdio i televisió també s'ha ponderat per aquests pesos, xifres a les que se'ls hi ha sumat les corresponents al sector públic.

La valoració econòmica de les ràdios públiques imputables al sector de l'esport s'ha calculat ponderant les dades totals amb el pes de l'esport dins la programació, que és d'un 17,3% a Catalunya Ràdio i d'un 10,1% a COMRàdio. S'ha de tenir en compte, però, que durant el 2013 Televisió de Catalunya i Catalunya Ràdio es van fusionar en una única empresa, la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA), per la qual cosa les dades de l'any 2013 es presenten agregades. Per tal de separar la informació corresponent a la ràdio i la televisió públiques de Catalunya, s'ha calculat la mitjana del pes de l'import net de la xifra de negocis de Televisió de Catalunya sobre el conjunt de la Corporació per al període 2009-2012, últim anys per al qual es disposa d'aquesta

informació desagregada. Aquesta xifra, que és d'un 90,1%, s'ha utilitzat per dividir la informació econòmica de la CCMA entre ràdio i televisió.

Per obtenir el valor econòmic assimilable a l'esport relacionat amb TV3 i Esport3, com la informació disponible no distingeixen entre ambdues cadenes i, a més, cada una té un pes de la temàtica esportiva molt diferent, s'ha aplicat el procediment següent. En primer lloc, s'ha suposat que el VAB de Televisió de Catalunya SA es distribueix de manera similar al repartiment de les quotes de pantalla de cadascuna de les cadenes, que és del 75,8% per a TV3, del 9,6% per al canal 33, del 7,9% per a Esport3, i d'un 6,7% per al 3/24. En segon lloc, a partir del pes de l'esport a cada cadena, s'ha calculat el pes global de la temàtica esportiva en el conjunt de Televisió de Catalunya, que és d'un 8,3%, xifra que s'ha utilitzat per ponderar les dades corresponents al 2013.

Per tal d'obtenir les dades assimilables a l'esport de TVE Catalunya, s'ha utilitzat un mètode similar al de Televisió de Catalunya. S'han utilitzat les quotes de pantalla dels diferents canals de TVE (La 1, La 2, 24h, Clan i Teledeporte) per trobar el pes de cada un d'ells al pressupost del grup, que en el cas de Teledeporte és d'un 5,4% sobre el total, xifra que s'ha imputat en la seva totalitat. En el cas de BTV, s'han ponderat les dades del seu pressupost pel pes de la temàtica esportiva.

AGREGATS ECONÒMICS DELS MITJANS DE COMUNICACIÓ PER SECTOR (2013)

Milers d'euros

	(a)	(b)	(a)+(b)	(c)	(a)+(b)+(c)
	Remuneracions dels assalariats	Excedent brut d'exploració	VAB	Consums intermedis	Valor de producció
Impressió de periòdics	16.033	5.178	21.211	33.588	54.799
Edició de periòdics i revistes	60.780	16.729	77.509	83.531	161.040
Producció i distribució de programes de televisió	14.864	4.091	18.955	20.427	39.382
Programació i emissió de programes de ràdio i televisió	71.442	-4.917	66.525	81.102	147.626
<i>Sector privat</i>	<i>36.088</i>	<i>-8.703</i>	<i>27.385</i>	<i>37.543</i>	<i>64.927</i>
<i>Sector públic</i>	<i>35.354</i>	<i>3.787</i>	<i>39.140</i>	<i>43.559</i>	<i>82.699</i>
TOTAL	163.118	21.082	184.200	218.648	402.848

Font: elaboració pròpia.

Els mitjans de comunicació van generar un VAB esportiu de 184 milions d'euros el 2013, dels quals un 53,6% corresponia a la impressió i edició de periòdics i revistes. El

sector de la programació i emissió de programes de ràdio i televisió suposava el 36,1% del total, dels quals un 21,2% corresponia a emissores del sector públic. Finalment, el pes del sector de producció i distribució de programes de televisió va ser d'un 10,3%.

5. INSTITUCIONS PRIVADES SENSE FINALITAT DE LUCRE

5.1. METODOLOGIA

Les institucions privades sense finalitat de lucre que es consideren en aquest estudi són: les federacions esportives, els consells esportius i els clubs esportius. Aquestes institucions són entitats amb personalitat jurídica pròpia que estan al servei de les llars. El seu finançament prové, principalment, de contribucions de les llars i de les empreses (patrocini), pagaments de les administracions públiques i rendes de la propietat.

La definició i obtenció del VAB de les IPSFL presenta certes particularitats. Com que el tipus de béns i serveis que produeixen no s'intercanvien en el mercat, el valor de la seva producció no es pot determinar com en el cas dels béns i serveis destinats a la venda. Per tant, la comptabilitat nacional estableix per conveni que el valor dels béns i serveis produïts per aquestes institucions és igual a la suma dels costos de producció (despeses ordinàries), que són els consums intermedis, la remuneració dels assalariats, el consum de capital fix i els altres impostos sobre la producció¹³.

5.2. FEDERACIONS ESPORTIVES I CONSELLS ESPORTIUS

La Llei de l'esport proposa la següent definició en relació amb les federacions esportives catalanes: "són entitats privades d'interès públic i social dedicades a la promoció, la gestió i la coordinació de la pràctica dels esports específics reconeguts dins l'àmbit de Catalunya, constituïdes bàsicament per associacions o clubs esportius, agrupacions esportives i altres entitats privades sense ànim de lucre que entre les seves finalitats socials inclouen el foment i la pràctica de l'activitat física i esportiva, i constituïdes també, si s'escau, per esportistes, personal tècnic, àrbitres o altres representants de persones físiques".

¹³ Per a més informació sobre el càlcul dels agregats econòmics d'aquestes institucions, vegeu SGE (2010a), pàgines 105-107.

A Catalunya hi ha un total de 70 federacions esportives, segons es presenta al llistat de la taula següent. A més, hi ha la Unió de Federacions Esportives de Catalunya (UFEC), l'entitat representativa del conjunt de les federacions.

LLISTAT DE FEDERACIONS ESPORTIVES CATALANES

Activitats subaquàtiques	Esportiva de paralítics cerebrals	Natació
Aèria	Esports d'hivern	Pàdel
Agility	Esports per a cecs	Patinatge
Atletisme	Esports per a discapacitats físics	Pentatló modern
Automobilisme	Esports per a discapacitats intel·lectuals	Pesca esportiva i càsting
Bàdminton	Esquaix i raquetbol	Petanca
Ball esportiu	Esquí nàutic	Pilota
Basquetbol	Físic-culturisme	Piragüisme
Beisbol i softbol	Futbol	Pitch and putt
Billar	Futbol americà	Polo
Bitlles i bowling	Futbol sala	Rem
Boxa amateur	Gimnàstica	Rugbi
Caça	Golf	Salvament i socorrisme
Ciclisme	Halterofília	Taekwondo
Coloms esportius	Handbol	Tennis
Coloms missatges	Hípica	Tennis taula
Criquet	Hoquei	Tir amb arc
Curses d'orientació de Catalunya	Judo i DA	Tir olímpic
Dards	Karate	Triatló
Entitats excursionistes de Catalunya	Kick-boxing i Muay Thai	Twirling
Escacs	Korfbal	Vela
Esgrima	Lluita	Voleibol
Espeleologia	Motociclisme	UFEC
Esportiva de sords de Catalunya	Motonàutica	

Font: Consell Català de l'Esport.

D'altra banda, els consells esportius són agrupacions esportives formades per centres o associacions escolars, clubs, associacions o federacions esportives, entitats municipals de gestió esportiva, ajuntaments, i consells comarcals, que es dediquen al foment, la promoció i l'organització de l'activitat esportiva en edat escolar de caràcter no obligatori dins d'un àmbit territorial determinat, d'acord amb els criteris de l'organització territorial de Catalunya.

LLISTAT DE CONSELLS ESPORTIUS

Alt Camp	CE Alt Camp
Alt Empordà	CE Alt Empordà
Alt Penedès	CE Alt Penedès
Alt Urgell	CE Alt Urgell
Alta Ribagorça	CE Alta Ribagorça
Anoia	CE Anoia
Bages	CE Bages
Baix Camp	CE Baix Camp
Baix Ebre	CE Baix Ebre
Baix Empordà	CE Baix Empordà
Baix Llobregat	CE Baix Llobregat
Baix Penedès	CE Baix Penedès
Barcelonès	CE Barcelonès Nord CE Barcelonès Sud CEEB Consell de l'Esport Escolar de Barcelona
Berguedà	CE Berguedà
Cerdanya	CE Cerdanya
Conca de Barberà	CE Conca de Barberà
Garraf	CE Garraf
Garrigues	CE Garrigues
Garrotxa	CE Garrotxa
Gironès	CE Gironès
Maresme	CE Maresme
Montsià	CE Montsià
Noguera	CE Noguera
Osona	CE Osona
Pallars Jussà	CE Pallars Jussà
Pallars Sobirà	CE Pallars Sobirà
Pla d'Urgell	CE Pla d'Urgell
Pla de l'Estany	CE Pla de l'Estany
Priorat	CE Priorat
Ribera d'Ebre	CE Ribera d'Ebre
Ripollès	CE Ripollès
Segarra	CE Segarra
Segrià	CE Segrià
Selva	CE Selva
Solsonès	CE Solsonès
Tarragonès	CE Tarragonès
Terra Alta	CE Terra Alta
Urgell	CE Urgell
Val d'Aran	CE Val d'Aran
Vallès Occidental	CE Vallès Occidental Sabadell CE Vallès Occidental Sud CE Vallès Occidental Terrassa
Vallès Oriental	CE Vallès Oriental
Catalunya	Unió de Consells Esportius de Catalunya (UCEC)

Font: Consell Català de l'Esport.

Els consells esportius són entitats privades d'interès públic i social, sense afany de lucre, amb personalitat jurídica i capacitat d'obrar per al compliment de les seves

funcions. Els seus principals objectius són el foment, l'organització i la promoció de l'activitat esportiva en edat escolar a l'àmbit territorial corresponent. Dins de les activitats desenvolupades pels consells esportius es troben, entre d'altres, l'organització d'activitats esportives per a nens en edat escolar i d'activitats esportives de lleure, i la formació de professors, monitors, entrenadors, jutges i àrbitres. A la taula anterior es presenta el llistat on figuren els 45 consells esportius catalans més la Unió de consells Esportius de Catalunya (UCEC), l'associació que els agrupa.

Els comptes de pèrdues i guanys de les federacions i els consells s'han obtingut del Consell Català de l'Esport, ja que segons la normativa de la Llei de l'esport tenen l'obligació de donar-li els seus comptes anuals, els quals han d'incloure els comptes d'explotació separats en ingressos i despeses. Pel que fa a l'any 2013, es disposa d'informació de totes les federacions, a excepció de les de pesca esportiva i twirling, i de tots els consells esportius catalans llevat dels següents: la Noguera, el Priorat i la Val d'Aran.

AGREGATS ECONÒMICS. FEDERACIONS ESPORTIVES (2013)

	Milers €	%
VALOR DE LA PRODUCCIÓ	75.358	100,0%
CONSUMS INTERMEDIS	45.606	60,5%
VAB	29.752	39,5%
REMUNERACIONS ASSALARIATS	25.688	34,1%
EXCEDENT BRUT D'EXPLOTACIÓ	4.064	5,4%

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Consell Català de l'Esport.

El VAB de les federacions catalanes va ser de gairebé 29,8 milions d'euros el 2013 i de 27,4 milions el 2010. Les remuneracions dels assalariats suposaven el 86,3% del VAB amb 25,7 milions d'euros, i l'excedent brut d'explotació representava el 13,7% amb uns 4 milions d'euros.

AGREGATS ECONÒMICS. CONSELLS ESPORTIUS (2013)

	Milers €	%
VALOR DE LA PRODUCCIÓ	12.328	100,0%
CONSUMS INTERMEDIS	5.135	41,7%
VAB	7.193	58,3%
REMUNERACIONS ASSALARIATS	7.079	57,4%
EXCEDENT BRUT D'EXPLOTACIÓ	114	0,9%

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Consell Català de l'Esport.

Els consells esportius catalans van generar l'any 2013 un VAB de més de 7 milions, amb unes remuneracions dels assalariats que suposaven gairebé la totalitat del d'aquest VAB (98,4%).

5.3. CLUBS ESPORTIUS

A Catalunya hi ha al voltant de 8.300 clubs registrats i en actiu que són la base de l'activitat esportiva, tant en la vessant de participació com en la de competició. Així, promouen iniciatives, fomenten el gust per l'esport, són un centre de reunió i intercanvi, organitzen competicions i, juntament amb el voluntariat, són el principal suport a l'organització d'esdeveniments esportius¹⁴.

Les dades que aquí es presenten s'han extret de *Estudi sobre la situació actual dels clubs esportius a Catalunya*, elaborat per Itik Consultoria Esport i Lleure l'any 2010 amb informació corresponents al 2007¹⁵. En no disposar d'una actualització d'aquest treball per a anys posteriors, s'ha procedit a fer una estimació a partir del creixement nominal del VAB del sector d'activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment entre el 2007 i el 2012, i del sector més ampli d'activitats artístiques, recreatives i altres serveis per al 2012-2013, atès que la informació més desagregada per a aquest últim any no està encara disponible. S'ha preferit utilitzar el creixement nominal en comptes del deflactor perquè, així, es té en compte tant el creixement del preus com la variació (caiguda) de l'activitat del sector en el període considerat.

¹⁴ Observatori Català de l'Esport (2013).

¹⁵ SGE (2010b).

Per últim, cal assenyalar que s'han afegit a les dades així actualitzades, la informació corresponent al 2013 del Futbol Club Barcelona (inclosa la seva fundació) i de les següents societats anònimes esportives per a les quals s'ha trobat informació al SABI: RCD Espanyol, Girona Futbol Club, Gimnàstic de Tarragona, Centre d'Esports Sabadell Futbol Club, Unió Esportiva Sant Andreu, Club Joventut de Badalona, i Bàsquet Manresa¹⁶.

AGREGATS ECONÒMICS. CLUBS ESPORTIUS (2013)

	Milers €	%
VALOR DE LA PRODUCCIÓ	1.741.998	100,0%
CONSUMS INTERMEDIS	757.981	43,5%
VAB	984.017	56,5%
REMUNERACIONS ASSALARIATS	829.720	47,6%
EXCEDENT BRUT D'EXPLOTACIÓ	154.297	8,9%

Font: elaboració pròpia a partir de SGE (2010b), SABI i FC Barcelona.

La producció dels clubs esportius catalans el 2013 va superar els 1.700 milions d'euros, amb uns consums intermedis que suposaven el 43,5%. D'altra banda, l'aportació al VAB esportiu dels clubs va ser de 984 milions d'euros el mateix any, dels quals el 84,3% va correspondre a les remuneracions dels assalariats i el 15,7% restant a l'excedent brut d'explotació.

¹⁶ Per a més informació sobre el perquè de la inclusió d'aquestes entitats, vegeu SGE (2010a), pàgines 132-133.

6. SECTOR PÚBLIC

6.1. METODOLOGIA

Com en el cas de les institucions sense finalitat de lucre, la definició i l'obtenció del VAB de les administracions públiques presenta certes particularitats, ja que són un productor no de mercat. Així, el valor dels béns i serveis produïts per aquest tipus d'institucions es calcula a partir de la suma dels costos de producció en què han incorregut, i les partides de cost que es consideren són els consums intermedis, la remuneració dels assalariats i el consum de capital fix. Si es deixen de banda els impostos lligats a la producció i les subvencions d'explotació, que no són rellevant en la producció de les administracions públiques, el VAB d'aquest sector s'obté, d'acord amb la manera que s'avalua la producció, com a suma de la remuneració dels assalariats i del consum de capital fix. Finalment, atès que l'excedent brut d'explotació s'obté en deduir la remuneració dels assalariats del VAB, es dedueix que l'excedent d'explotació de les administracions públiques és igual al seu consum de capital fix.

6.2. GENERALITAT DE CATALUNYA

En aquest apartat es presenten les dades econòmiques del Consell Català de l'Esport, del Centre d'Alt Rendiment, de l'empresa pública Ports de la Generalitat, pel que fa a la seva activitat relacionada amb els ports esportius, les societats mercantils Equacat i Circuits de Catalunya i les estacions d'esquí gestionades per Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (la Molina, Vall de Núria, i Espot i Port Ainé). Cal esmentar que s'han inclòs en el total les dades del Circuit de Motocròs de Catalunya¹⁷, tot i que la partida de remuneració dels assalariats és zero. Aquesta empresa presenta unes despeses totals de 91.605 euros, uns consums intermedis de poc més de 51.000 euros, i un VAB de 40.606 euros compost en la seva totalitat per l'amortització de l'immobilitzat (excedent brut d'explotació).

¹⁷ El consorci que el regia es va dissoldre l'octubre del 2012 i ara el gestiona una societat limitada unipersonal, tot i que la propietat segueix sent de titularitat pública. La informació corresponent a l'any 2013 l'ha facilitada el Consell Català de l'Esport.

En canvi, no s'ha inclòs l'empresa pública Aeroports de Catalunya, per la impossibilitat de trobar informació que permetés distingir quina part del seu negoci correspon a la pràctica esportiva. De totes maners, cal tenir en compte que el volums de negoci d'aquesta empresa és molt petit comparat amb altres productors esportius del sector públic.

Tots els organismes abans esmentats fan públics els seus pressupostos, tant les dades pressupostades com les liquidades, i les principals fonts d'informació són el Departament d'Economia i Coneixement, a través de la Intervenció General, la Sindicatura de Comptes de Catalunya i el Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques. Les dades de la Sindicatura són les que mostren un grau de detall superior, atès que a més de la liquidació dels pressupostos i el balanç de situació, inclouen per a l'exercici corresponent el compte de resultats economicopatrimonials en el cas dels organismes autònoms administratius, o el compte de pèrdues i guanys per a la resta d'ens públics¹⁸. Atès, però, que aquestes dades no han estat disponibles fins al desembre del 2015, s'ha utilitzat la informació del Departament d'Economia i Coneixement per a les entitats per a les quals hi ha la informació i, en alguns casos que s'indiquen, dades de la pròpia empresa.

6.2.1. Consell Català de l'Esport

El Consell Català de l'Esport (CEE) és un organisme autònom administratiu que planifica i executa la política esportiva de la Generalitat de Catalunya sota les directrius de la Secretaria General de l'Esport (SGE).

El valor de la producció del CEE l'any 2013 va ser de gairebé 26 milions d'euros, on els consums intermedis representen el 75,8% del total, és a dir, uns 19 milions d'euros, i les remuneracions dels assalariats superen els 5,5 milions d'euros.

¹⁸ Sindicatura de Comptes (2015a) i (2015b).

El valor afegit brut del CEE se situava al voltant dels 6,2 milions d'euros el 2013, amb més del 89% corresponent a les remuneracions dels assalariats i una mica més del 10% al consum de capital fix (excedent brut).

AGREGATS ECONÒMICS. CONSELL CATALÀ DE L'ESPORT (2013)

	Milers €	%
VALOR DE LA PRODUCCIÓ	25.628	100,0%
CONSUMS INTERMEDIS	19.414	75,8%
VAB	6.214	24,2%
REMUNERACIONS ASSALARIATS	5.554	21,7%
EXCEDENT BRUT D'EXPLOTACIÓ	661	2,6%

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Consell Català de l'Esport.

Pel que fa a l'estructura dels consums intermedis del CEE, el 2013 més de 15,5 milions d'euros (gairebé un 80%) corresponien a transferències corrents, una gran part de les quals va dirigida a les famílies i als clubs esportius, mentre que el 20% restant eren despeses en béns i serveis diversos.

ESTRUCTURA DELS CONSUMS INTERMEDIS. CONSELL CATALÀ DE L'ESPORT (2013)

	Milers €	%
DESPESES EN BÉNS I SERVEIS	3.904	20,1%
TRANSFERÈNCIES CORRENTS	15.510	79,9%
TOTAL CONSUMS INTERMEDIS	19.414	100,0%

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Consell Català de l'Esport.

6.2.2. Centre d'Alt Rendiment Esportiu

L'objecte de l'ens públic Centre d'Alt Rendiment Esportiu (CAR) és posar a disposició dels esportistes que tinguin aptituds per aconseguir un alt rendiment esportiu tots els mitjans materials, humans, tècnics i científics per aconseguir alts nivells en les grans competicions esportives.

El valor de la producció del CAR van ser de 12,6 milions d'euros el 2013, amb una major rellevància dels consums intermedis, que suposen més del 52% del total, mentre que el pes de les remuneracions dels assalariats suposen un 27% i l'excedent brut d'exploració un 20,5%.

El VAB del CAR de l'any 2013 va ser de poc més de 6 milions d'euros, el 57% dels quals corresponien a les remuneracions dels assalariats, i el 43% restant a l'excedent brut d'exploració.

AGREGATS ECONÒMICS. CAR (2013)

	Milers €	%
VALOR DE LA PRODUCCIÓ	12.619	100,0%
CONSUMS INTERMEDIS	6.594	52,3%
VAB	6.025	47,7%
REMUNERACIONS ASSALARIATS	3.435	27,2%
EXCEDENT BRUT D'EXPLORACIÓ	2.590	20,5%

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Consell Català del l'Esport.

6.2.3. Ports de la Generalitat

L'empresa pública Ports de la Generalitat dirigeix, planifica i gestiona els ports pesquers, esportius i comercials no concessionats. La informació d'aquesta empresa s'ha extret de la seva Memòria econòmica de l'any 2014, on es recullen el balanç i el compte de resultats de l'empresa dels anys 2013 i 2014¹⁹. Segons aquesta mateixa memòria, l'any 2013 l'aportació del sector esportiu a l'import net de la xifra de negocis va ser d'un 39%, percentatge que s'ha utilitzat per a l'estimació de les dades corresponents a l'activitat esportiva de l'empresa.

Cal esmentar que s'han inclòs en aquest apartat dos ports gestionats directament per la Generalitat i que, per tant, no formen part de l'empresa Ports de la Generalitat: el port esportiu de Mataró (la part comercial i pesquera sí està en aquesta empresa) i el port esportiu de Portbou. La informació d'aquests ports, com estan gestionats per consorcis públics, s'ha extret de la Sindicatura de Comptes.

En la producció de la part esportiva dels ports de la Generalitat destaquen els consums intermedis que, amb gairebé 3,5 milions d'euros, suposen el 53% del total l'any 2013. Cal destacar, també, que l'excedent brut d'exploració se situa per sobre de les

¹⁹ Ports de la Generalitat (2015).

remuneracions dels assalariats, fet lògic si es té en compte el cost de manteniment d'unes infraestructures com les ports esportius.

AGREGATS ECONÒMICS. PORTS DE LA GENERALITAT (2013)

	Milers €	%
VALOR DE LA PRODUCCIÓ	6.595	100,0%
CONSUMS INTERMEDIS	3.498	53,0%
VAB	3.097	47,0%
REMUNERACIONS ASSALARIATS	1.485	22,5%
EXCEDENT BRUT D'EXPLOTACIÓ	1.612	24,4%

Font: elaboració pròpia a partir de dades de Ports de la Generalitat i de la Sindicatura de Comptes.

El VAB generat pels ports esportius públics a Catalunya es va situar al voltant dels 3,1 milions d'euros el 2013, amb un pes similar dels seus dos components, tot i que una mica superior el corresponent a l'excedent brut d'exploració.

6.2.4. Equacat, SA

Equacat, SA és una societat mercantil pública, constituïda per la SGE i l'Institut Català del Sòl (Incasol), el principal objectiu de la qual és la gestió i explotació del Canal Olímpic de Catalunya i de totes les construccions i instal·lacions relacionades. Així mateix, té la funció del foment de la pràctica esportiva en totes les seves vessants.

AGREGATS ECONÒMICS. EQUACAT (2013)

	Milers €	%
VALOR DE LA PRODUCCIÓ	1.639	100,0%
CONSUMS INTERMEDIS	516	31,5%
VAB	1.123	68,5%
REMUNERACIONS ASSALARIATS	952	58,1%
EXCEDENT BRUT D'EXPLOTACIÓ	170	10,4%

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Consell Català de l'Esport.

El 2013 Equacat va tenir una producció de més de 1,6 milions d'euros, la major part de les quals van ser remuneracions dels assalariats (58,1%), mentre que els consums intermedis van suposar el 31,5%, i l'excedent brut d'exploració el 10,4%.

El VAB que va generar Equacat l'any 2013 es va situar en més d'1,1 milions d'euros, el 84,8% dels quals es va destinar a remunerar els assalariats i el 15,2% restant a excedent brut d'explotació.

5.2.5. Circuit de Catalunya

El consorci del Circuit de Catalunya està format per la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Montmeló, que en suposen al voltant del 80%, i el RACC, i es gestiona a través de la societat mercantil Circuits de Catalunya, SL. La gestió estrictament esportiva, però, es coordina mitjançant una comissió integrada per la SGE, el RACC i les federacions esportives catalanes interessades.

En la producció del Circuit de Catalunya destaca l'elevat pes dels consums intermedis, que suposen gairebé el 88% del total l'any 2013. En canvi, les despeses de personal i l'excedent brut d'explotació se situen una mica per sobre del 6%, amb xifres molt similars.

AGREGATS ECONÒMICS. CIRCUIT DE CATALUNYA (2013)

	Milers €	%
VALOR DE LA PRODUCCIÓ	38.970	100,0%
CONSUMS INTERMEDIS	34.167	87,7%
VAB	4.803	12,3%
REMUNERACIONS ASSALARIATS	2.380	6,1%
EXCEDENT BRUT D'EXPLOTACIÓ	2.423	6,2%

Font: elaboració pròpia a partir de dades de Circuits de Catalunya, SL.

L'aportació al VAB esportiu del Circuit de Catalunya va ser de 4,8 milions d'euros el 2013, i els seus components es divideixen aquesta xifra a gairebé parts iguals, sent l'excedent brut d'explotació lleugerament superior. Aquesta estructura del VAB és conseqüència, bàsicament, de l'elevat cost de manteniment de les instal·lacions i calçades del circuit.

5.2.6. Estacions d'esquí

Bona part de les estacions d'esquí catalanes són de propietat i gestió privada, i les de propietat pública són gestionades per clubs esportius o pels ajuntaments on estan ubicades. La Molina, la Vall de Núria i Espot i Port Ainé són l'excepció a aquesta situació, ja que són propietat de la Generalitat i les gestiona l'empresa pública Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FCG) a través de la seva unitat de negoci de Turisme i Muntanya²⁰. Així, aquesta unitat té al seu càrrec l'estació de muntanya de la Molina (infraestructures, pistes i remuntadors), l'estació de muntanya de la Vall de Núria, que comprèn la mateixa estació d'esquí, el ferrocarril cremallera Ribes – Núria i el complex del Santuari (allotjament i restauració), i l'estació de muntanya d'Espot i Port Ainé.

Les dades de les tres estacions s'han extret de la memòria de FCG de l'any 2013 que proporciona el compte de pèrdues i guanys per explotacions²¹. Cal esmentar que les dades de la Molina i d'Espot i Port Ainé s'han pres en la seva totalitat, mentre que per les de la Vall de Núria s'ha fet una estimació per tal de desglossar les dades entre esport, cremallera i serveis turístics. Primer s'ha suposat que els visitants que han comprat forfets utilitzen, com a mínim, dos cops el cremallera i, a partir del pes d'aquests visitants sobre el total dels que han utilitzat el cremallera, s'ha calculat la part dels ingressos per aquest concepte que correspon als esquiadors. Després, s'ha considerat que les persones que van a practicar l'esquí també realitzen despesa en concepte de serveis turístics i, de la mateixa manera que en el cas anterior, també s'ha calculat la part dels ingressos per serveis turístics que correspon als esquiadors. Finalment, la suma d'aquestes dues quantitats més els ingressos per forfets permet calcular el percentatge dels ingressos per la pràctica esportiva a la Vall de Núria sobre el total d'ingressos de l'explotació, xifra que s'ha utilitzat per estimar els agregats econòmics corresponents a l'esquí.

²⁰ A partir de febrer de 2013, FGC va passar a ser soci majoritari de Vallter, SA, que explota l'estació d'esquí del mateix nom. Tanmateix, FGC no presenta els resultats d'aquesta empresa en els seus comptes anuals, atès que és l'única estació que té NIF propi i que està immersa en un procés de revitalització després d'uns anys de pèrdues.

²¹ FGC (2014).

AGREGATS ECONÒMICS. ESTACIÓ D'ESQUÍ DE LA MOLINA (2013)

	Milers €	%
VALOR DE LA PRODUCCIÓ	8.587	100,0%
CONSUMS INTERMEDIS	3.349	39,0%
VAB	5.239	61,0%
REMUNERACIONS ASSALARIATS	1.742	20,3%
EXCEDENT BRUT D'EXPLOTACIÓ	3.496	40,7%

Font: elaboració pròpia a partir de dades de FGC.

El valor de la producció de l'estació d'esquí de la Molina va ser de gairebé 8,6 milions d'euros, amb uns consums intermedis que suposaven el 39% del total. El VAB de la Molina, per la seva part, va ser de més de 5,2 milions d'euros l'any 2013, amb un pes superior de l'excedent brut d'explotació (amortitzacions) per l'elevat cost de manteniment de les infraestructures d'una estació d'esquí.

AGREGATS ECONÒMICS. ESTACIÓ D'ESQUÍ VALL DE NÚRIA (2013)

	Milers €	%
VALOR DE LA PRODUCCIÓ	2.979	100,0%
CONSUMS INTERMEDIS	806	27,0%
VAB	2.173	73,0%
REMUNERACIONS ASSALARIATS	992	33,3%
EXCEDENT BRUT D'EXPLOTACIÓ	1.181	39,6%

Font: elaboració pròpia a partir de dades de FGC.

Pel que fa a l'estació de la Vall de Núria, les despeses (valor de la producció) imputables a l'esquí van ser de 2,9 milions d'euros el 2013 i, i la partida més important els dos anys considerats van ser les dotacions per a amortitzacions (excedent brut d'explotació). El VAB va ser de gairebé 2,2 milions d'euros el 2013, i mostra una distribució relativament igualada entre les remuneracions dels assalariats i l'excedent brut d'explotació.

El valor de la producció (despeses totals) de les estacions d'esquí d'Esport i Port Ainé, la informació de les quals es presenta agregada, supera el 4 milions d'euros el 2013, amb més del 50% corresponent a consums intermedis. El VAB, per la seva part, es va apropar als 1,8 milions d'euros, amb un pes important de les remuneracions dels assalariats, al contrari del que passava a les altres dues estacions.

AGREGATS ECONÒMICS. ESTACIÓ D'ESQUÍ ESPOT I PORT AINÉ (2013)

	Milers €	%
VALOR DE LA PRODUCCIÓ	4.024	100,0%
CONSUMS INTERMEDIS	2.231	55,4%
VAB	1.793	44,6%
REMUNERACIONS ASSALARIATS	1.527	38,0%
EXCEDENT BRUT D'EXPLOTACIÓ	265	6,6%

Font: elaboració pròpia a partir de dades de FGC.

6.3. DIPUTACIONS PROVINCIALS

Les diputacions provincials a Catalunya poden tenir una sèrie de competències en matèria esportiva que van des de donar suport als ajuntaments en l'organització d'esdeveniments esportius fins a concedir i gestionar subvencions o potenciar el desenvolupament de les activitats esportives en l'àmbit local.

En el cas de les diputacions, en tant que administracions públiques, la metodologia per obtenir les dades econòmiques és igual a l'aplicada en el cas de les empreses de la Generalitat de Catalunya. Així, les partides de cost que es consideren en calcular-ne la producció són els consums intermedis, la remuneració dels assalariats i el consum de capital fix. La informació utilitzada procedeix del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques, que recull les dades de liquidació de pressupostos de les entitats locals a través de la Secretaria General de Coordinació Autonòmica i Local (SGCAL)²². Les despeses es presenten desagregades per programes, entre els quals es troba el 34 Esport. Per al càlcul del consum de capital fix, s'ha utilitzat informació facilitada per l'INE, que estima el de les corporacions locals (diputacions i ajuntaments i altres entitats locals) per al conjunt de l'Estat.

El 2013 les diputacions catalanes van produir uns 11,6 milions d'euros en els serveis d'esport, dels quals 8,7 milions van ser consums intermedis, una mica més de 1,9 milions despeses de personal i 1 milió consum de capital fix (excedent brut). D'altra

²² Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques (2015).

banda, l'aportació de les diputacions al VAB esportiu català el 2013 va ser de gairebé 3 milions d'euros.

AGREGATS ECONÒMICS. DIPUTACIONS (2013)

	Milers €	%
VALOR DE LA PRODUCCIÓ	11.588	100,0%
CONSUMS INTERMEDIS	8.663	74,8%
VAB	2.925	25,2%
REMUNERACIONS ASSALARIATS	1.920	16,6%
EXCEDENT BRUT D'EXPLOTACIÓ	1.005	8,7%

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques, INE i elaboració pròpia.

Pel que fa a l'estructura dels consums intermedis, cal notar el rellevant pes de les transferències corrents, que suposen més del 96% el 2013. Aquest fet és totalment lògic si es té en compte que les principals tasques de les diputacions relacionades amb els serveis esportius són d'ajuda i suport als ajuntaments, les quals es tradueixen, normalment, en transferències corrents.

ESTRUCTURA DELS CONSUMS INTERMEDIS. DIPUTACIONS (2013)

	Milers €	%
DESPESES EN BÉNS I SERVEIS	339	3,9%
TRANSFERÈNCIES CORRENTS	8.324	96,1%
TOTAL CONSUMS INTERMEDIS	8.663	100,0%

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques, INE i elaboració pròpia.

6.4. AJUNTAMENTS

La Llei municipal i de règim local de Catalunya assenyalava com a competències pròpies dels municipis: "les activitats i instal·lacions culturals i esportives, l'ocupació del lleure i el turisme", mentre que l'Estatut d'Autonomia de Catalunya també atorga als governs locals competències pròpies en "la regulació i gestió dels equipaments esportius i d'oci i la promoció d'activitats".

Com en el cas de les diputacions, la informació utilitzada per als ajuntaments procedeix també del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques. Així mateix, per al càlcul del

consum de capital fix, s'ha utilitzat informació facilitada per l'INE, que estima el de les corporacions locals per al conjunt de l'Estat.

AGREGATS ECONÒMICS. AJUNTAMENTS (2013)

	Milers €	%
VALOR DE LA PRODUCCIÓ	262.374	100,0%
CONSUMS INTERMEDIS	174.411	66,5%
VAB	87.963	33,5%
REMUNERACIONS ASSALARIATS	57.739	22,0%
EXCEDENT BRUT D'EXPLOTACIÓ	30.224	11,5%

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques, INE i elaboració pròpia.

Les corporacions locals són el principal productor públic del sector de l'esport, tant en termes del total de producció com en termes de VAB. La producció en esport dels ajuntaments catalans l'any 2013 va ser de 262 milions d'euros, amb 174 milions de consums intermedis (el 66,5% del total), gairebé 58 milions de remuneracions dels assalariats (22%), i 30 milions d'excedent brut d'explotació (11,5%). D'altra banda, el VAB esportiu municipal va ser de gairebé 88 milions d'euros el mateix any.

ESTRUCTURA DELS CONSUMS INTERMEDIS. AJUNTAMENTS (2013)

	Milers €	%
DESPESES EN BÉNS I SERVEIS	109.938	63,0%
TRANSFERÈNCIES CORRENTS	64.474	37,0%
TOTAL CONSUMS INTERMEDIS	174.411	100,0%

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques, INE i elaboració pròpia.

Al contrari del que passava en el cas de les diputacions, les despeses en béns i serveis són la part més important dels consums intermedis en esport dels ajuntaments, amb gairebé 110 milions d'euros l'any 2013. Les transferències corrents, que acostumen a anar dirigides a clubs esportius i famílies, van ser de 64,5 milions d'euros.

7. EDUCACIÓ ESPORTIVA

7.1. ENSENYAMENT NO UNIVERSITARI

En aquest apartat es valora l'aportació al pes econòmic de l'esport a Catalunya del sector de l'educació esportiva dins dels ensenyaments no universitaris, tant els de caire públic com els privats (concertats o no)²³. Cal notar que el pes del sector públic és bastant superior al del privat, en valoració econòmica i en nombre de professors i professores.

El professorat d'educació física de l'ensenyament no universitari es troba en les següents etapes:

- Educació infantil i primària.
- Educació especial.
- Educació secundària (amb secundària obligatòria, batxillerat i formació professional).
- Ensenyaments d'esport: formen part dels ensenyaments de règim especial (inclou ensenyaments, artístics, musicals i esportius), i que condueixen a les titulacions de tècnic d'esport i tècnic superior d'esport.

La valoració econòmica de l'educació esportiva en l'ensenyament no universitari a Catalunya s'ha calculat a partir de la remuneració del professorat d'educació física. Així, es considera que el VAB que genera aquest productor característic es deriva de les retribucions salarials brutes que reben el total de mestres, professors i professores d'educació física, més les cotitzacions al règim general de la Seguretat Social que realitza l'ocupador, que s'han hagut de considerar de manera addicional. Atesa la impossibilitat de trobar dades agregades dels comptes d'explotació de les escoles i instituts, públics i privats, no s'han pogut estimar per a aquests productors la resta

²³ Aquest apartat no inclou les activitats esportives extraescolars ja que formen part de les funcions dels consells esportius.

d'agregats econòmics (valor de la producció, consums intermedis i excedent brut d'exploració).

Les dades de mestres d'educació física d'infantil, primària i educació especial i el professorat d'ensenyaments d'esport provenen de la secció d'estadística de la pàgina web del Departament d'Ensenyament, mentre que el nombre de professors d'educació física de secundària s'ha obtingut de l'Observatori Català de l'Esport. Per a l'educació primària, especial i d'esport es disposa de la dada oficial sobre professorat en el sector públic i en el sector privat, que s'ha aplicat en fer el càlcul de l'estimació anual. En el cas de l'ensenyament secundari només es disposa de la dada total, sense separar el públic del privat, per la qual cosa, i per poder separar l'aportació d'ambdós sectors, s'ha aplicat al total de professorat de secundària la mateixa proporció entre públic i privat que hi ha a la primària, que se situa al voltant del 70%-30%.

Les dades de nombre de professorat es presenten per curs escolar, però per tal de tenir una dada correcta del VAB generat per l'ensenyament no universitari en esport cal tenir les dades de l'any natural. La conversió del nombre de professors dels cursos 2008-2009, 2009-2010 i 2010-2011 a nombre de professors per any natural 2009 i 2010 s'ha fet seguint el factor de conversió següent:

$$\text{Professors any } (t) = 3/4 \text{ Professors curs } (t - 1/t) + 1/4 \text{ Professors curs } (t/t + 1)$$

Les retribucions salarials brutes del professorat del sector públic i del sector privat s'han obtingut a partir dels convenis col·lectius corresponents i són mensuals, i s'han considerat 14 mensualitats perquè el sou mensual no incloïa les pagues extraordinàries. Com no es disposa del nombre de professors i professores a l'escola concertada i privada, s'ha fet una mitjana dels sous d'ambdues tipologies de professorat.

El càlcul de les cotitzacions al règim general de la Seguretat Social s'ha obtingut a partir de dades reals de l'any 2013. Així, s'ha fet servir el pes que el pagament realitzat per l'ocupador a la Seguretat Social té sobre el cost total dels treballadors que, per a un

contracte indefinit a jornada complerta, és del 30,9%. Aquest pes s'ha aplicat per igual a les retribucions dels professors de cada categoria, la qual cosa pot comportar una petita infravaloració si es té en compte que alguns dels professors d'esports poden tenir altres tipus de contractes. D'altra banda, tot i que per als funcionaris escrits a MUFACE no hi ha quota empresarial, també se'ls hi ha calculat perquè, de no fer-ho, s'estaria infravalorant l'aportació dels professors funcionaris al VAB del sector de l'esport en comparació als del sector privat.

DADES ECONÒMIQUES. ENSENYAMENT NO UNIVERSITARI (2013)

Tipus d'ensenyament	Professorat educació física	Valoració anual (Milers €)
SECTOR PÚBLIC		
Infantil i primària	2.254	82.224,0
Educació especial	22	613,2
Secundària	858	27.183,7
Règim especial (esport)	446	13.199,2
Total sector públic	3.579	123.220,2
SECTOR PRIVAT (CONCERTAT I NO)		
Infantil i primària	1.035	34.653,4
Educació especial	16	535,6
Secundària	394	15.002,1
Règim especial (esport)	81	2.897,4
Total sector privat	1.526	53.088,5
TOTAL	5.105	176.308,6

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Ensenyament i de l'Observatori Català de l'Esport.

L'any 2013 les retribucions salarials de l'educació esportiva en l'ensenyament no universitari a Catalunya varen ser de més de 176 milions d'euros, gairebé un 70% dels quals corresponien al sector públic i el 30% restant al sector privat. Aquests percentatges passen a ser del 70,1% i del 29,9%, respectivament, en el cas del professorat, com a conseqüència de la menor retribució salarial anual dels professors de l'ensenyament privat.

D'altra banda, cal assenyalar que la part més important del valor afegit d'aquest productor característic correspon a l'educació infantil i primària (pública i privada), que suposa el 66,2% del total el 2013, mentre que el pes de la secundària és del 23,9%. Si es consideren els dos sectors institucionals separatament, s'observa com dins del privat els pes de la secundària és més alts que en el cas del públic, mentre que en el

cas dels ensenyaments de règim especial passa el contrari. Els pesos de l'educació primària, per contra, són molt similars: un 66,7% sobre el total el en sector públic i un 65,3% en el privat.

7.2. INSTITUT NACIONAL D'EDUCACIÓ FÍSICA DE CATALUNYA

L'Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya (INEFC) és un organisme autònom de la Generalitat de Catalunya, adscrit al Departament de la Vicepresidència a través de la Secretaria General de l'Esport. Conjuntament amb el Consell Català de l'Esport i el Centre d'Alt Rendiment de Catalunya, descrits en el capítol dedicat a la Generalitat, és una de les entitats de què disposa el govern català per desenvolupar la seva política esportiva, concretament en l'àmbit de l'ensenyament superior.

L'INEFC disposa de dos centres acadèmics, un a Barcelona i l'altre a Lleida, que depenen respectivament de les universitats de Barcelona i de Lleida. Les dades econòmiques s'han extret del Departament d'Economia i Coneixement²⁴, i la metodologia utilitzada és la mateixa que en el cas d'altres organismes autònoms i empreses de la Generalitat de Catalunya.

AGREGATS ECONÒMICS. INEFC (2013)

	Milers €	%
VALOR DE LA PRODUCCIÓ	10.373	100,0%
CONSUMS INTERMEDIS	2.541	24,5%
VAB	7.832	75,5%
REMUNERACIONS ASSALARIATS	7.345	70,8%
EXCEDENT BRUT D'EXPLOTACIÓ	488	4,7%

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Economia i Coneixement.

La producció total de l'INEFC l'any 2013 va ser de gairebé 10,4 milions d'euros, amb unes remuneracions dels assalariats que representaven el 71% del total i uns consums intermedis del 24,5%. Contràriament als centres educatius no universitaris, per a un productor com l'INEFC, l'activitat del qual es dedica íntegrament a l'esport, es pot

²⁴ Departament d'Economia i Coneixement (2014).

identificar l'excedent brut d'explotació que es correspon amb les dotacions per a amortitzacions de l'immobilitzat.

A partir de la metodologia de càlcul del valor afegit brut i de la producció total, s'ha estimat la dada de VAB corresponent a l'INEFC, que va ser de 7,8 milions d'euros el 2013, la part més important del qual són les remuneracions dels assalariats, que suposen gairebé el 94% del total.

Pel que fa a l'estructura dels consums intermedis, el 2013 gairebé 2,3 milions (89,1%) corresponien a despeses en béns i serveis, mentre que la resta eren transferències corrents.

ESTRUCTURA DELS CONSUMS INTERMEDIS. INEFC (2013)

	Milers €	%
DESPESES EN BÉNS I SERVEIS	2.265	89,1%
TRANSFERÈNCIES CORRENTS	276	10,9%
TOTAL CONSUMS INTERMEDIS	2.541	100,0%

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Economia i Coneixement.

7.3. UNIVERSITATS

La valoració del pes de les activitats relacionades amb l'esport a les universitats catalanes s'ha dividit en dues parts. D'una banda, s'han considerat els estudis universitaris i la recerca relacionats amb l'esport; de l'altra, els serveis d'esport de les universitats, mitjançant els quals ofereixen diverses activitats esportives a la comunitat universitària.

7.3.1. Ensenyaments d'esport i recerca

En aquest apartat es valora l'aportació al VAB esportiu dels estudis universitaris relacionats amb l'esport, tant els de grau com els de postgrau (màsters i cursos d'especialització). Un altre punt importat per destacar és la recerca universitària que es duu a terme en l'àmbit esportiu. A Catalunya hi ha 18 grups de recerca en temes esportius, reconeguts o informals, vinculats a departaments i facultats de les diferents

universitats catalanes²⁵. La contribució de la recerca universitària en esport al valor afegit es relaciona, estretament, amb el professorat que treballa dins dels mateixos departaments i facultats relacionats amb l'esport. Per tant, en comptabilitzar les retribucions salarials del professorat universitari ja s'inclou, també, una part important de la seva contribució a la recerca en l'àmbit esportiu.

Dels divuit grups de recerca universitària, només un, el Centre d'Estudis Olímpics, no està directament vinculat a un departament o facultat universitària, tot i formar part de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)²⁶. A causa d'aquesta particularitat, s'ha cregut convenient comptabilitzar el valor afegit brut que genera aquest centre, el qual ha facilitat les seves dades corresponents a l'any 2013.

A Catalunya hi ha localitzades dotze universitats, vuit públiques i quatre privades, de les quals sis públiques i dues privades ofereixen estudis de magisteri d'educació física i de ciències de l'activitat física i l'esport (CAFE). Com en el cas de l'ensenyament no universitari, la valoració econòmica dels ensenyaments universitaris en esport s'ha calculat a partir de les retribucions salarials brutes que reben el total de professors d'aquests ensenyaments, més les quotes empresarials a la Seguretat Social.

El primer pas ha estat comptabilitzar el total de crèdits impartits per cada universitat en un grau de CAFE o de magisteri d'educació física. Posteriorment, s'ha agafat la distribució del professorat en els ensenyaments esmentats en el conjunt de les universitats catalanes del curs 2009-2010 per categoria laboral: professor titular (27%), professor titular d'escola universitària (18%) i associat (55%) i, aplicant el nombre de crèdits que cadascun d'aquests professors imparteixen (24 crèdits els titulars, 32 crèdits els titulars d'escola, i 8 crèdits els associats), s'ha calculat el nombre de professors necessaris per impartir els crèdits requerits per assolir el grau corresponent.

²⁵ Segons la pàgina web de l'Observatori Català de l'Esport:

http://www.observatoridelesport.cat/indicador.asp?subdim=10&id_ind=319

²⁶ En el seu Consell de Govern hi figuren, a part de la UAB, la Generalitat, la Diputació de Barcelona, l'Ajuntament de Barcelona i el Comitè Olímpic Espanyol.

El següent pas ha estat el càlcul de les retribucions del total del professorat, que s'ha realitzat tenint en compte les diferents categories. S'han considerat les retribucions anuals amb els següents complements: salari base anual, pagues extraordinàries, triennis, i els complements per mèrits de docència i investigació²⁷. Les dades de retribucions s'han obtingut del *Conveni Col·lectiu per al personal docent i investigador de les universitats públiques catalanes* i del servei de Recursos Humans de la Universitat Pompeu Fabra, segons les retribucions fixades en els Pressupostos Generals de l'Estat.

A partir de les dades de professorat s'ha fet el càlcul de la xifra total de remuneracions, a la qual se li ha afegit la quota patronal a la Seguretat Social, que s'ha calculat com en el cas del professorat no universitari. Per al professorat amb contracte indefinit el percentatge aplicat ha estat d'un 30,9%, mentre que en el cas del professorat associat s'ha aplicat un 32,1%, que correspon als treballadors amb contracte temporal i jornada parcial.

Finalment, amb dades del compte de resultat economicopatrimonial del 2013 de l'agregat de les universitats públiques de Catalunya²⁸, s'ha calculat el pes de les despeses de personal sobre el VAB i sobre els consums intermedis generat per les mateixes i, a partir d'aquests percentatges, s'han estimat els agregats econòmics de les universitats pel que fa als ensenyaments d'esport.

AGREGATS ECONÒMICS. ENSENYAMENTS D'ESPORT (2013)

	Milers €	%
VALOR DE LA PRODUCCIÓ	6.825	100,0%
CONSUMS INTERMEDIS	1.727	25,3%
VAB	5.098	74,7%
REMUNERACIONS ASSALARIATS	4.583	67,2%
EXCEDENT BRUT D'EXPLOTACIÓ	515	7,5%

Font: elaboració pròpia a partir de dades de les universitats i de la Sindicatura de Comptes.

²⁷ Els triennis i complements s'han calculat considerant que un professor porta de mitjana quinze anys treballant a la universitat.

²⁸ Sindicatura de Comptes (2015).

L'any 2013 l'ensenyament universitari en esport va generar un VAB de poc més de 5 milions d'euros, dels quals un 89,9% va correspondre a les remuneracions dels assalariats. D'altra banda, cal esmentar que un 54,2% del total de VAB va correspondre a les universitats públiques i el 45,8% restants, a les privades.

La valoració econòmica del Centre d'Estudis Olímpics s'ha dut a terme de la mateixa manera, a partir de les retribucions del personal contractat directament pel centre. No s'ha considerat professorat de la UAB que puguin fer recerca al Centre, ja que s'estarien duplicant perquè ja s'han comptat a la secció de professorat universitari.

AGREGATS ECONÒMICS. CENTRE D'ESTUDIS OLÍMPICS (2013)

	Milers €	%
VALOR DE LA PRODUCCIÓ	208	100,0%
CONSUMS INTERMEDIS	17	8,0%
VAB	191	92,0%
REMUNERACIÓ DELS ASSALARIATS	191	92,0%

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Centre d'Estudis Olímpics.

Si es considera el VAB generat pel Centre d'Estudis Olímpics, només amb el personal contractat directament, aquest va ser l'any 2013 de 190.950 euros, mentre que el valor de la producció es va apropar als 208.000 euros. Pel que fa als consums intermedis, la major part (91,1%) es dedica a serveis exteriors, mentre que només el 8,9% serveix per fer compres diverses. Dins dels serveis destaquen els arrendament i cànon (46,3% del total) i els altres serveis (32,2%).

ESTRUCTURA DELS CONSUMS INTERMEDIS. CENTRE D'ESTUDIS OLÍMPICS (2013)

	€	%
COMPRES	1.489	8,9%
SERVEIS EXTERIORS	15.167	91,1%
ARRENDAMENTS I CÀNONS	7.716	46,3%
SERVEIS DE PROFESSIONALS INDEPENDENTS	1.165	7,0%
TRANSPORT	135	0,8%
SUBMINISTRAMENTS	797	4,8%
ALTRES SERVEIS	5.355	32,2%
TOTAL CONSUMS INTERMEDIS	16.656	100,0%

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Centre d'Estudis Olímpics.

El conjunt del VAB generat pels ensenyaments universitaris d'esport i la recerca va ser l'any 2013 de gairebé 5,3 milions d'euros, la gran majoria dels quals correspon als ensenyaments de magisteri d'educació física i de CAFE.

VAB. ENSENYAMENTS D'ESPORT I RECERCA (2013)

	Milers €	%
VAB	5.289	100,0%
ENSENYAMENTS D'ESPORT	5.289	96,4%
CENTRE D'ESTUDIS OLÍMPICS	191	3,6%

Font: elaboració pròpia a partir de dades de les universitats, de la Sindicatura de Comptes i del Centre d'Estudis Olímpics.

7.3.2. Serveis d'esport

La valoració econòmica dels serveis esportius de les universitats s'ha calculat a partir de la remuneració del seu personal. La informació s'ha obtingut a partir d'enquestes als responsables dels serveis d'esport de les universitats, en les quals es demanava concretament el compte de pèrdues i guanys de l'exercici del 2013, dades de personal i les seves característiques, i d'amortitzacions d'immobilitzat per a aquelles universitats que disposen d'instal·lacions pròpies. Les enquestes es van enviar a les 12 universitats de Catalunya, de les quals han contestat set en el moment de tancar l'estudi (febrer de 2016).

Per tal de completar la informació, s'ha fet una estimació indirecta de les dades globals a partir de la informació rebuda i del nombre d'alumnes per universitat dels cursos 2012-2013 i 2013-2014, a partir de les quals s'ha calculat la xifra corresponent a l'any 2013 a partir de la mateixa fórmula utilitzada per als professors en el cas de l'ensenyament no universitari. El procediment ha consistit a calcular, amb la informació disponible, les ràtios per estudiant de les variables necessàries per a l'anàlisi (consums intermedis, remuneracions dels assalariats i dotacions per a amortitzacions). En segon lloc, aquestes ràtios s'han aplicat al conjunt d'estudiants

universitaris catalans, excepte en el cas de les amortitzacions, en què només s'han considerat els alumnes de les universitats amb instal·lacions esportives pròpies²⁹.

AGREGATS ECONÒMICS. SERVEIS D'ESPORT (2013)

	Milers €	%
VALOR DE LA PRODUCCIÓ	8.192	100,0%
CONSUMS INTERMEDIS	3.063	37,4%
VAB	5.129	62,6%
REMUNERACIÓ DELS ASSALARIATS	3.914	47,8%
EXCEDENT BRUT D'EXPLOTACIÓ	1.214	14,8%

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Centre d'Estudis Olímpics.

El valor afegit brut generat pels serveis d'esport de les universitats catalanes va ascendir a més de 5,1 milions d'euros, dels quals el 76,3% correspon a les remuneracions dels assalariats. D'altra banda, cal destacar que el 88,9% d'aquest VAB va ser generat per les universitats públiques.

²⁹ No s'han tingut en compte els estudiants de la Universitat Oberta de Catalunya perquè, segons informació de la pròpia universitat, no disposa de servei d'esport.

8. OCUPACIÓ DEL SECTOR DE L'ESPORT EL 2013

El total d'ocupats en el sector de l'esport l'any 2013 superava les 95.000 persones, de les quals un 91,4% treballava al sector privat i el 8,6% ho feia al sector públic. Cal assenyalar que aquesta xifra suposa un 3,2% del total de l'ocupació a Catalunya el mateix any (gairebé 3 milions de persones segons dades de l'Enquesta de Població Activa (EPA)).

OCUPACIÓ DEL SECTOR DE L'ESPORT PER TIPUS DE PRODUCTOR 2013

	Ocupats	%
SECTOR PÚBLIC	8.200	8,6%
SECTOR PRIVAT	87.097	91,4%
TOTAL	95.298	100,0%

Font: elaboració pròpia.

A la taula següent es pot veure la distribució per productors, sense tenir en compte en aquest cas la distinció entre sector públic i sector privat. S'observa que les IPSFL són les que concentren un nombre major d'ocupats, un 66,5%, seguides pel sector privat amb ànim de lucre suposa gairebé el 24% de l'ocupació, el sector públic el 3,8% i l'educació esportiva el 5,9%.

Entre els productors del sector privat amb ànim de lucre són les societats les més rellevants, ja que suposen un 70,5% de l'ocupació d'aquests productors. Pel que fa a les IPSFL, destaquen els clubs esportius amb un 64,2% del total de l'ocupació esportiva catalana. En el sector públic sobresurten els ajuntaments, amb un 85,1% dels ocupats en aquest sector, mentre que en l'educació esportiva el productor més destacat és l'ensenyament no universitari amb un 90,6% del total.

OCUPACIÓ DEL SECTOR DE L'ESPORT PER PRODUCTOR (2013)

	Ocupats	%
SECTOR PRIVAT	22.718	23,8%
Societats	16.006	16,8%
Persones físiques	3.034	3,2%
Mitjans de comunicació	3.678	3,9%
IPSFL	63.340	66,5%
Federacions esportives	1.338	1,4%
Consells esportius	860	0,9%
Clubs esportius	61.142	64,2%
SECTOR PÚBLIC	3.607	3,8%
GENERALITAT DE CATALUNYA	498	0,5%
<i>Consell Català de l'Esport</i>	154	0,2%
<i>Centre d'Alt Rendiments</i>	81	0,1%
<i>Ports de la Generalitat</i>	50	0,1%
<i>Equacat, SA</i>	45	0,0%
<i>Circuit de Catalunya</i>	57	0,1%
<i>La Molina</i>	41	0,0%
<i>Vall de Núria</i>	25	0,0%
<i>Espot i Port Ainé</i>	45	0,0%
DIPUTACIONS	40	0,0%
AJUNTAMENTS	3.069	3,2%
EDUCACIÓ ESPORTIVA	5.632	5,9%
Ensenyament no universitari	5.105	5,4%
INEFC	183	0,2%
Universitats	344	0,4%
<i>Ensenyaments d'esport</i>	197	0,2%
<i>Serveis d'esport</i>	147	0,2%
TOTAL	95.298	100,0%

Font: elaboració pròpia.

A continuació s'explica més detalladament d'on s'han obtingut les dades d'ocupació per a cada tipus de productor, així com el detall per sectors d'activitat en el cas de les societats.

8.1. SECTOR PRIVAT AMB ÀNIM DE LUCRE

Les dades d'ocupació de les societats provenen de les enquestes *Encuesta Industrial de Empresas*, *Encuesta Anual de Servicios* i *Encuesta Industrial de Productos*. En el cas dels sectors industrials, s'ha utilitzat la mateixa metodologia emprada per al càlcul dels agregats econòmics, és a dir, utilitzant les dades de l'enquesta de productes per

discriminar els productes esportius dels que no ho són. Pel que fa al comerç, els refugis de muntanya i el lloguer d'articles esportius s'ha utilitzat el creixement (decreixement) de l'ocupació del sector més agregat segons els comptes de l'economia catalana entre el 2006 i el 2012 i de l'EPA per al 2012-2013, atès que les dades del 2013 dels comptes econòmics encara no estan disponibles. Finalment, per estimar l'ocupació dels gimnasos i altres i de les apostes esportives, també s'ha fet servir la mateixa metodologia que en el cas dels agregats econòmics,

OCUPACIÓ DE LES SOCIETATS PER SECTOR (2013)

	Ocupats	%
Fabricació de veles per embarcacions esportives	23	0,1%
Confecció de roba d'esport	922	5,8%
Fabricació de calçat esportiu	6	0,0%
Fabricació de vehicles per a ús esportiu	76	0,5%
Fabricació d'articles d'esport	373	2,3%
Fabricació d'armes, de bicicletes i construcció d'embarcacions per a ús esportiu	326	2,0%
INDÚSTRIA	1.726	10,8%
Comerç a l'engròs de roba i calçat esportius	640	4,0%
Comerç a l'engròs d'articles d'esport	295	1,8%
Comerç al detall de roba i calçat esportius	1.556	9,7%
Comerç al detall d'articles d'esport	1.989	12,4%
COMERÇ	4.481	28,0%
Refugis de muntanya	535	3,3%
Lloguer d'articles d'oci i esportius	142	0,9%
Activitats dels gimnasos i altres	9.006	56,3%
Apostes esportives	116	0,7%
SERVEIS	9.798	61,2%
TOTAL	16.006	100,0%

Font: elaboració pròpia.

L'ocupació de les societats va ser de 16.000 persones, sent el sector més rellevant el de serveis, amb un 61,2% del total de treballadors, i dins d'aquest, les activitats dels gimnasos i altres que suposen un 56,3% del total. El comerç ocupa a un 28% dels treballadors esportius, destacant el comerç al detall d'articles esportius, mentre que la indústria representa gairebé un 11% del total, amb la confecció de roba d'esport com a principal activitat.

D'altra banda, les persones físiques que s'han considerat en l'estudi són 3.034, que es corresponen amb les declarants l'any 2013 a Catalunya d'alguns dels epígrafs de l'IAE del sector de l'esport.

Pel que fa als mitjans de comunicació, per estimar les dades d'ocupació s'ha distingit entre els dels sector públic i els del sector privat. La informació corresponent a aquests últims s'ha tret de les dades de les enquestes industrials i de serveis i la metodologia aplicada és la mateixa que en el cas de la resta d'agregats econòmics, que té en compte el pes de l'esport per tipus de mitjà (premsa, ràdio, televisió). Les dades del sector públic s'ha extret dels resultats econòmics de l'empresa o del SABI, i també s'ha aplicat a cada cas el seu pes corresponent de la temàtica esportiva.

OCUPACIÓ DELS MITJANS DE COMUNICACIÓ PER SECTOR (2013)

	Ocupats	%
Impressió de periòdics	470	12,8%
Edició de periòdics i revistes	1.513	41,1%
Producció i distribució de programes de televisió	370	10,1%
Programació i emissió de programes de ràdio i televisió	1.325	36,0%
<i>Sector privat</i>	729	19,8%
<i>Sector públic</i>	596	16,2%
TOTAL	3.678	100,0%

Font: elaboració pròpia.

L'ocupació relacionada amb l'esport dels mitjans de comunicació l'any 2013 va ser de gairebé 3.700 persones, agrupades, bàsicament, en dos subsectors: edició de periòdics i revistes, amb un 41,1% del total, i programació i emissió de programes de ràdio i televisió, amb un 36% del total. Cal destacar que els treballadors del sector públic en els mitjans de comunicació suposen un 16,2% del total.

8.2. INSTITUCIONS PRIVADES SENSE FINALITAT DE LUCRE

Les dades d'ocupació de les IPSFL s'han estimat, com en el cas del comerç, a partir del creixement de l'ocupació del sector d'activitats recreatives, d'entreteniment i esportives dels comptes de l'economia catalana entre el 2006 i el 2012 i de l'EPA per al 2012-2013, atès que les dades del 2013 dels comptes econòmics encara no estan disponibles. Cal assenyalar que a la dada dels clubs així obtinguda se li ha sumat l'ocupació de les SAD, a partir de les dades del SABI, i les del FC Barcelona.

OCUPACIÓ DE LES IPSFL (2013)

	Ocupats	%
Federacions esportives	1.338	2,1%
Consells esportius	860	1,4%
Clubs esportius	61.142	96,5%
TOTAL	63.340	100,0%

Font: elaboració pròpia.

L'ocupació a les IPSFL supera lleument els 63.000 treballadors, sent el principal productor els clubs esportius amb més del 96% del total. Cal destacar la importància que el voluntariat té en aquest tipus d'institucions, és a dir, de les persones que treballen un nombre d'hores a la setmana sense rebre remuneració i que no s'han considerat en aquest estudi.

8.3. SECTOR PÚBLIC

Les dades d'ocupació de les empreses de la Generalitat de Catalunya s'han extret de les memòries d'auditoria facilitades per la Sindicatura de Comptes, o bé de les pròpies empreses. Pel que fa a les diputacions provincials i als ajuntaments, s'ha aplicat a la dada del 2006 el creixement de la població ocupada assalariada en el període 2006-2013, segons les dades de la EPA a Catalunya.

OCUPACIÓ DEL SECTOR PÚBLIC (2013)

	Ocupats	%
GENERALITAT DE CATALUNYA	498	13,8%
<i>Consell Català de l'Esport</i>	154	4,3%
<i>Centre d'Alt Rendiments</i>	81	2,2%
<i>Ports de la Generalitat</i>	50	1,4%
<i>Equacat, SA*</i>	45	1,2%
<i>Circuit de Catalunya</i>	57	1,6%
<i>La Molina</i>	41	1,1%
<i>Vall de Núria</i>	25	0,7%
<i>Espot i Port Ainé</i>	45	1,2%
DIPUTACIONS	40	1,1%
AJUNTAMENTS	3.069	85,1%
TOTAL	3.607	100,0%

Font: elaboració pròpia.

* Dada corresponent al 2012.

El sector públic relacionat amb l'esport ocupa a més de 3.600 persones, la major part de les quals (85,1%) treballa als ajuntaments. Les empreses de la Generalitat suposen gairebé el 14% del total, i les diputacions provincials el restant 1,1%.

8.4. EDUCACIÓ ESPORTIVA

Les dades de mestres d'educació física d'infantil, primària i educació especial i el professorat d'ensenyaments d'esport provenen del Departament d'Ensenyament, mentre que el professorat d'educació física de secundària s'ha obtingut de l'Observatori Català de l'Esport. Les dades de l'INEFC s'han obtingut de la Sindicatura de Comptes, mentre que el càlcul del nombre de professors necessaris per impartir els ensenyaments d'esports, al qual se li ha sumat el personal contractat directament pel Centre d'Estudis Olímpics està explicat a l'apartat 7.3.1. Finalment, les dades dels serveis d'esport s'han obtingut de les enquestes enviades a les diferents universitats.

OCUPACIÓ DE L'EDUCACIÓ ESPORTIVA (2013)

	Ocupats	%
Ensenyament no universitari	5.105	90,6%
INEFC	183	3,2%
Universitats	344	6,1%
<i>Ensenyaments d'esport</i>	197	3,5%
<i>Serveis d'esport</i>	147	2,6%
TOTAL	5.632	100,0%

Font: elaboració pròpia.

L'educació esportiva ocupa a més de 5.600 persones, gairebé un 91% de les quals estan en l'ensenyament no universitari. El 3,2% del total correspon als treballadors de l'INEFC, i el 6,1% restant a les universitats, amb un pes lleugerament superior dels ensenyaments d'esports (3,5%) sobre els serveis d'esport (2,6%).

9. EVOLUCIÓ DEL SECTOR DE L'ESPORT ENTRE 2006 I 2013

Com s'ha comentat anteriorment, el pes del VAB esportiu sobre el del conjunt de Catalunya l'any 2013 va ser d'un 1,17% del total, mentre per a l'any 2006 aquesta xifra era de l'1,14%³⁰. És a dir, el sector de l'esport ha mantingut el seu pes en el conjunt de l'economia catalana, però s'ha de tenir en compte que en aquest període hi ha hagut un canvi metodològic molt important, a nivell europeu, en el càlcul dels comptes econòmics. L'any 2014 es va recalculer el valor del PIB per complir amb la nova normativa metodològica anomenada SEC 2010, que va suposar comptabilitzar les despeses militars i en R+D+i com a inversió en comptes de com a consum, la qual cosa suposa un augment del PIB d'entre l'1,2% i l'1,5%. A més, amb aquesta nova metodologia s'inclouen en el càlcul del PIB les activitats il·legals, com ara la producció i tràfic de drogues, la prostitució i el contraban, que augmenten la xifra entre un 1,5% i un 3%. En el cas de Catalunya, aquesta nova manera de realitzar els comptes econòmics ha suposat un creixement del seu VAB del 2,63%, amb la qual cosa el pes del sector de l'esport sense aquest nou càlcul s'hauria situat en un 1,19% en el VAB català, és a dir, en conjunt hauria guanyat una mica de pes en el VAB.

Per tant, sembla que la crisi ha afectat menys al sector de l'esport que al conjunt de l'economia catalana, la qual cosa es confirma si es té en compte que el creixement nominal del VAB català entre el 2006 i el 2013 ha estat d'un 10,1%, mentre que el del sector de l'esport ha estat d'un 10,6%.

Pel que fa als diferents productors esportius, gairebé tots presenten creixements nominals del seu VAB relativament importants: un 16,6% les institucions privades sense finalitat de lucre, un 14,3% el sector públic i un 22,5% l'educació esportiva. En canvi, el sector privat pràcticament manté el seu VAB en el mateix nivell que al 2006 (creixement nominal del 0,3%), com a conseqüència d'un descens del 7,2% de les societats amb ànim de lucre. Dins d'aquestes, la disminució més notòria s'ha donat en el sector industrial, que ha perdut més d'un 56%, en especial la fabricació de calçat

³⁰ La producció efectiva l'any 2006 equivalia al 2,1% del PIB de Catalunya mentre que al 2013 aquest percentatge ha estat el 2%.

esportiu, la fabricació d'armes, bicicletes i construcció d'embarcacions esportives, i la confecció de roba d'esport. Cal assenyalar que aquest comportament ja es dona també, en les dades originals que proporciona l'Idescat, així com en els sectors més agregats.

En el cas de l'ocupació esportiva, el creixement ha estat d'un 4,2%, per sobre del creixement del total de l'ocupació catalana, la qual cosa ha suposat un augment del pes de l'ocupació del sector de l'esport en el total, que se situava el 2013 en un 3,2% enfront del 2,7% de l'any 2006. Tots els productors presenten creixements de l'ocupació, excepció feta del sector privat amb ànim de lucre, on el descens de l'ocupació en les societats no compensa l'important augment dels ocupats en els mitjans de comunicació³¹. El productor que més creix és l'educació esportiva, amb un 19,2%, gràcies a l'augment tant del professorat no universitari com de l'universitari.

La recent publicació del Marc Input-Output de Catalunya 2011, i el corresponent canvi metodològic en els comptes econòmics amb la nova base 2010, obra la possibilitat d'afinar l'avaluació del pes econòmic de l'esport des d'una perspectiva més ajustada amb la metodologia dels comptes satèl·lit, en el sentit de fer més consistents les xifres estimades per al sector amb els agregats de l'economia, atès que el punt de partida pot ser ara la informació sectorial detallada provinent de les taules input-output. Aquest enfocament difereix del realitzat fins ara en la mesura en què l'actual metodologia pren com a informació de base la provinent de les enquestes industrial i de serveis, i de la informació individual productor a productor per després agregar (de baix cap a dalt), mentre que els comptes satèl·lit *stricto sensu* parteixen de la informació sectorial proporcionada pel marc input-output per extreure, posteriorment, la informació corresponent al sector de l'esport (de dalt cap a baix) i, enquibir-la, així, dins dels comptes econòmics que es deriven de l'esmentat marc input-output.

³¹ L'ocupació en els mitjans de comunicació es multiplica per més de quatre, en part degut a una subvaloració de l'ocupació d'aquest productor l'any 2006.

BIBLIOGRAFIA

Agregat de les Universitats Públiques de Catalunya, exercicis 2012-2013: Informe 8/2015 (2015) (en línia). Barcelona: Sindicatura de Comptes. Disponible:

http://www.sindicatura.org/reportssearcher/download/2015_08_ca.pdf

(Consulta: diversos dies de setembre i octubre de 2015)

Anuario SGAE 2013 de las artes escénicas, musicales y audiovisuales (2013). Madrid: Fundación SGAE.

Civil, M.; Corbella, J.M.; Ferré, C. i Sabaté, J. (2015). *Informe de la comunicació a Catalunya 2013-2014*. Barcelona: Institut de la Comunicació. Universitat Autònoma de Barcelona (InCom-UAB).

Compte General de la Generalitat de Catalunya, exercici 2013: Informe 22/2015 (2015a) (en línia). Barcelona: Sindicatura de Comptes. Disponible:

http://www.sindicatura.org/reportssearcher/download/15_14_ca_no_acc.pdf

(Consulta: diversos dies de novembre i desembre de 2015)

Compte General de la Generalitat de Catalunya, exercici 2013: Informe 22/2015 (2015b) (en línia). Annex digital. Barcelona: Sindicatura de Comptes. Disponible:

http://www.sindicatura.org/reportssearcher/download/15_15_ca_anx_digital.pdf

(Consulta: diversos dies de novembre i desembre de 2015)

Compte General 2013 (2014) (en línia). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Economia i Coneixement. Disponible:

<http://gencat.cat/economia/IG/comptegeneral2013/inici.htm>

(Consulta: diversos dies d'octubre de 2015)

El pes econòmic de l'esport a Catalunya (2010a). Generalitat de Catalunya. Secretaria General de l'Esport.

Els clubs esportius a Catalunya (2010b). Generalitat de Catalunya. Secretaria General de l'Esport.

Informe 2012-2013 sobre l'audiovisual a Catalunya (2014). Barcelona: Consell de l'Audiovisual de Catalunya.

Memòria 2013 (2014). Barcelona: Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya.

Memòria Anual 2013 (2014). Madrid: Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas. Secretaría de Estado de Hacienda. Dirección General de Ordenación del Juego.

Memòria econòmica 2014 (2015). Barcelona: Ports de la Generalitat, Generalitat de Catalunya.

L'esport a Catalunya: un informe de tendències 2006-2013 (2013). Barcelona: Observatori Català de l'Esport.

Liquidación de presupuestos de las entidades locales (2015) (en línea). Madrid: Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas. Secretaría General de Coordinación Autonómica y Local. Disponible:

<http://www.minhap.gob.es/ca-ES/CDI/PresupuestosCuentaspublicasysistemasdefinanciacion/Paginas/presupuestosCuentaspublicassistemasfinanciacion.aspx>

(Consulta: 13-14 d'octubre de 2015)